

ГАРЧИГ

1. Тухайн оны үйлдвэрийн ажлын гүйцэтгэлийн товч танилцуулга.....	5
1.1. Ерөнхий мэдээлэл	5
1.2. Төслийн байршил.....	6
1.3. Төслийн товч тодорхойлолт.....	8
2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	12
3. Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	40
4. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	42
5. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	44
6. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө.....	45
7. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	60
8. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт	87
9. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	89
10. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцог талуудад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт ..	90
11. Дүгнэлт	91

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Төслийн талбайн булангийн цэгүүд	6
Хүснэгт 2. Төсөлд ашиглагдаж буй техник тоног төхөөрөмжийн жагсаалт	8
Хүснэгт 3. Ажиллах хүчний мэдээлэл.....	11
Хүснэгт 4. Төслийн сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, арилгах, бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	12
Хүснэгт 5. Төслийн орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөөний биелэлт	40
Хүснэгт 6. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	42
Хүснэгт 7. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	44
Хүснэгт 8. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	45
Хүснэгт 9. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	60
Хүснэгт 10. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт.....	87
Хүснэгт 11. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	89
Хүснэгт 12. Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт.....	90

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Төслийн талбайн районы агаар, сансрын зураг	7
Зураг 2. Уурын автоклавт	8
Зураг 3. Ус шүүгч	9
Зураг 4. Компрессор	9
Зураг 5. Усан буу	9
Зураг 6. Шатаах зуух	10
Зураг 7. Аюултай хог хаягдал шатаах зуух	10
Зураг 8. Мэдээллийн самбарт анхааруулга тавьж ажиллаж байсан фото зураг №1	15
Зураг 9. Мэдээллийн самбарт анхааруулга тавьж ажиллаж байсан фото зураг №2	16
Зураг 10. Аюултай хог хаягдал шатаах зуухны угсралтын ажлын өдөр тутмын зааварчилгааны бүртгэл зураг №1	17
Зураг 11. Аюултай хог хаягдал шатаах зуухны угсралтын ажлын өдөр тутмын зааварчилгааны бүртгэл зураг №2	18
Зураг 12. Аюултай хог хаягдал шатаах зуухны угсралтын ажлын өдөр тутмын зааварчилгааны бүртгэл зураг №3	19
Зураг 13. Аюултай хог хаягдал шатаах зуухны угсралтын ажлын өдөр тутмын зааварчилгааны бүртгэл зураг №4	20
Зураг 14. Аюултай хог хаягдал шатаах зуухны угсралтын ажлын өдөр тутмын зааварчилгааны бүртгэл зураг №5	21
Зураг 15. Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журам №1	22
Зураг 16. Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журам №2	23
Зураг 17. Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журам №3	24
Зураг 18. Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журам №4	25
Зураг 19. Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журам №5	26
Зураг 20. Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журам №6	27
Зураг 21. Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журам №7	28
Зураг 22. БНХАУ-аас шатаах зууханд зориулж фильтр захиалсан, төлбөрийн баримт №1	29
Зураг 23. БНХАУ-аас шатаах зууханд зориулж фильтр захиалсан, төлбөрийн баримт №2	30
Зураг 24. Ариун цэврийн өрөөнд агааржуулагч сэнс байршуулсан фото зураг.....	31
Зураг 25. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн гадна талбайн орчныг цэвэрлэж байгаа фото зураг №1	31
Зураг 26. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн гадна талбайг цэвэрлэж буй фото зураг №2	32
Зураг 27. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвд ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийж буй фото зураг.....	33
Зураг 28. Газрын доорх усны мониторингийн цооног байгуулж буй фото зураг №1	34
Зураг 29. Газрын доорх усны мониторингийн цооног байгуулж буй фото зураг №2	34
Зураг 30. Ус ашиглах эрхийн бичиг.....	35
Зураг 31. 2022 оны ус ашигласны төлбөр төлсөн баримт	36
Зураг 32. Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрөл.....	37
Зураг 33. Хаягдал усны төлбөр төлсөн баримт №1	38

Зураг 34. Хаягдал усны төлбөр төлсөн баримт №2.....	39
Зураг 35. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн хашаан дотор гацуур мод тарьж буй фото зураг.....	41
Зураг 36. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн хашаан дотор улиас мод тарьсан фото зураг.....	41
Зураг 37. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний хүрээнд хийсэн ажил	43
Зураг 38. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн хашаанд байх галын хор, багаж хэрэгслийн зураг	47
Зураг 39. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн галын хорны зураг.....	47
Зураг 40. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвд шавж устгал хийж буй фото зураг	48
Зураг 41. Туслах ажилтны өвөл, зуны иж бүрэн хувцас, хэрэглэлийн фото зураг	49
Зураг 42. Оффисын ажилтан болон тогоочийн ажлын хувцасны фото зураг	49
Зураг 43. Эрүүл мэнд анхан тусламж үзүүлэх сургалтад сууж буй фото зураг №1	50
Зураг 44. Эрүүл мэнд анхан тусламж үзүүлэх сургалтад сууж буй фото зураг №2	50
Зураг 45. Галын аюулгүй ажиллагааны тактикийн сургалтад хамрагдаж буй фото зураг...56	
Зураг 46. Галын аюулгүй ажиллагааны тактикийн сургалтын фото зураг	56
Зураг 47. Хөрс, усны дээж авч буй фото зураг	88
Зураг 48. Агаар, дуу чимээний хэмжилт хийж буй фото зураг.....	88

1. ТУХАЙН ОНЫ ҮЙЛДВЭРИЙН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. Ерөнхий мэдээлэл

д/д	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах багана
1	2	3
1.1	1. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгжийн нэр	“Элемент” ХХК
	2. Аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн дугаар	9011082081
	3. Аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааны чиглэл	ЭМБ-ын аюултай эрсдэлтэй хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, ариутгаж халдваргүйжүүлэн булах үйлдвэр
	4. Аж ахуйн нэгжийн харьяаллын хаяг	УБ хот Налайх дүүрэг 3-р хороо Хүчилтөрөгчийн гудамж
	5. Захирлын нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Ерөнхий захирал З.Баярсайхан Утас: 99193790 Цахим хаяг: info@element.mn
	6. Холбогдох мэргэжилтний нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Ерөнхий менежер Б.Ундармаа Утас: 8810-3666 Цахим хаяг: undarmaab@element.mn
1.2	1. Төслийн нэр	Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдал боловсруулах төв
	2. Төслийн харьяаллын байршил	Улаанбаатар хот, Налайх дүүрэг 3-р хороо
	3. Төслийн ангилал	Жижиг дунд үйлдвэр
	4. Төсөл эхэлсэн огноо	2018 он
	5. Төсөл хэрэгжих хугацаа	Хугацаагүй
	6. Үйлдвэрийг хүлээж авсан улсын комиссын дүгнэлт	2020 оны 02-р сарын 10-ны өдөр тус байгууламжийн эмнэлгийн аюултай хог хаягдал боловсруулах үйлдвэр, агуулахын зориулалттай барилга байгууламжийг улсын комисс хүлээн авсан. Хүлээн аван комиссын дүгнэлт 2020 оны 4-р сарын 15-ны өдрийн 2020/194 тоот дүгнэлтээр баталгаажсан.
	7. ТЭЗҮ баталсан огноо	2019 он

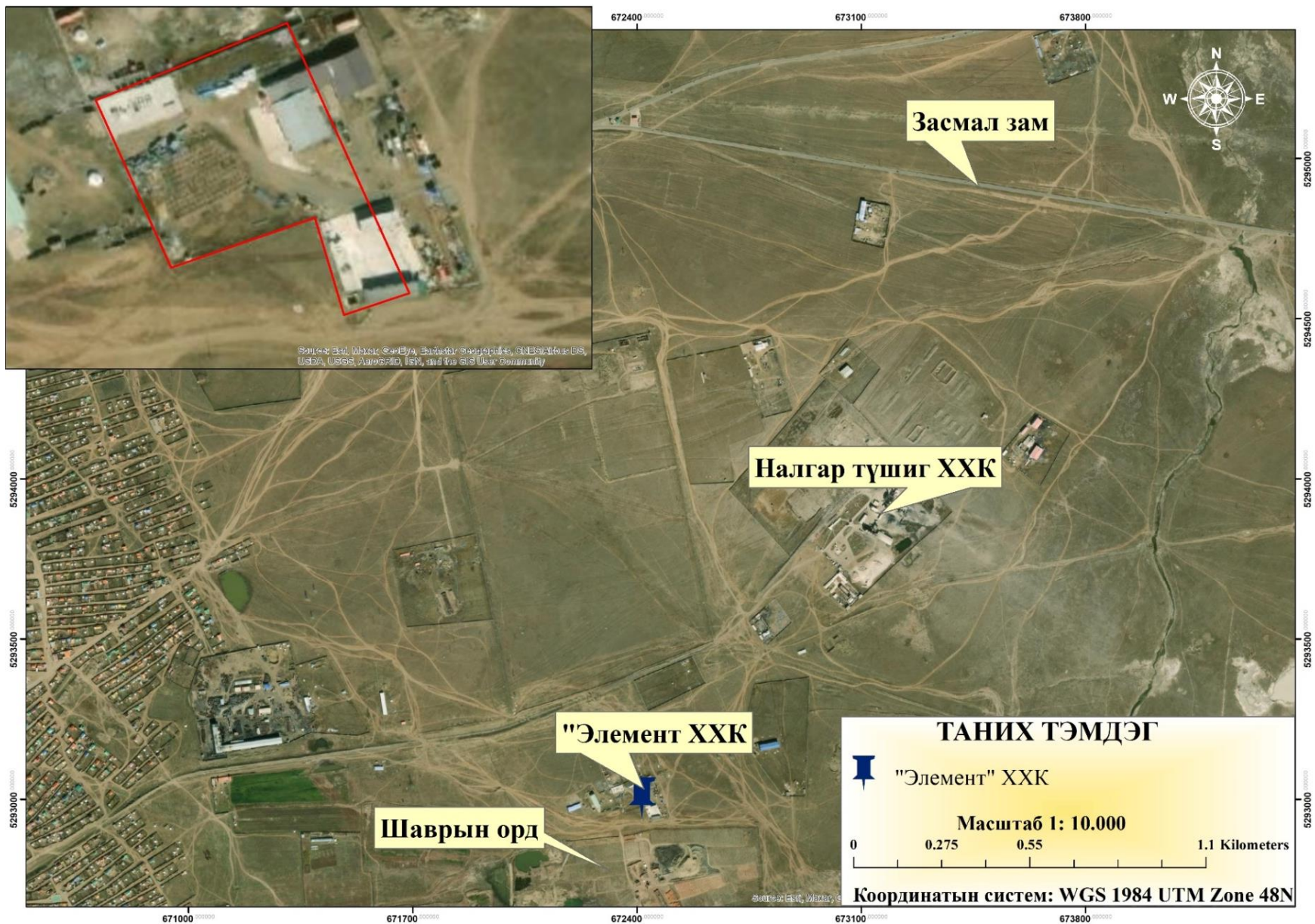
1.2.Төслийн байршил

“Элемент” ХХК-ийн “Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төв”-ийн газар нь Улаанбаатар хотын Налайх дүүргийн 3-р хороонд газрын гэрчилгээний 000002377 дугаартай, 9992.0 м² газрыг хамран оршино.

- Талбайн хэмжээ: 9992.0 м²
- Талбайн байр зүйн зургийн нэрэлбэр: L-48-11

Хүснэгт 1. Төслийн талбайн булангийн цэгүүд

№	Уртраг			Өргөрөг		
	градус	минут	секунд	градус	минут	секунд
1	107	18	6.2	47	46	0.3
2	107	18	4.7	47	46	0
3	107	18	4.1	47	46	1.5
4	107	18	0.8	47	46	0.8
5	107	17	59.2	47	46	3.4
6	107	18	3.6	47	46	4.5

Зураг 1. Төслийн талбайн районы агаар, сансрын зураг

1.3.Төслийн товч тодорхойлолт

Улаанбаатар хотын хэмжээнд хагас жил тутамд 28000 кг эмгэг хог хаягдал, 2000кг химийн бодис, урвалж, 19000 кг эмийн хог хаягдал, 78000кг хурц үзүүр ирмэгтэй хаягдал, ойр орчмын ЭМБ-аас 32000кг нийт 154000кг хог хаягдал хүлээн авч устгах хүчин чадалтай. Эмнэлгийн хог хаягдлыг уурын автоклавт халдваргүйжүүлэн аюулгүй болгосны дараа овор хэмжээг багасгах зорилгоор бутлагчаар буталж ландфиллдэж устгана.

Хүснэгт 2. Төсөлд ашиглагдаж буй техник тоног төхөөрөмжийн жагсаалт

№	Машин механизм, тоног төхөөрөмжийн нэр	Марк	Тоо ширхэг
1	2	3	4
1	Уурын автоклавт	-	2
2	Ус шүүгч	-	1
3	Компрессор	OTS-550x2	1
4	Усан буу	SK-280	1
5	Экскаватор	Cat	1
6	Өөрөө буулгагч Кантер машин	Caterpillar	2
7	Тээвэрлэлтийн машин	Titan	8
8	CAT D3 бульдозер	Cat	1
9	Шатаах зуух	A6000	1
10	Аюултай хог хаягдал шатаах зуух		1
Нийт			19

Автоклавын систем нь 139⁰С температурт ариутгал хийнэ. Үндсэн үзүүлэлт нь

- Хүчдэл: 220-380V
- Эрчим хүчний зарцуулалт: 0.85 Кв
- Уурын багтаамж: 1.5m³
- Давтамж: 50

Төхөөрөмжийн жин: 5000кг

Зураг 2. Уурын автоклавт

Ус шүүгч нь ариутгал хийх усыг шүүж хатуулгыг багасган автоклавын шугам хоолойн хана бохирдохоос хамгаалах үүрэгтэй 3 дамжлагат усан шүүлтүүр. Үндсэн үзүүлэлт нь

- Хүчдэл: 220V
- Эрчим хүчний зарцуулалт: 1.5 Кв
- Төхөөрөмжийн жин: 75кг

Зураг 3. Ус шүүгч

Хийн компрессор нь Автоклавын хийн хаалт, хавхалгыг нээх, хаахад шаардлагатай хийн даралтыг үүсгэж хийн хоолойг байнгын даралттай хийгээр дүүргэх ажиллагааг хангаж ажиллана.

- Хүчдэл: 220V
- Төхөөрөмжийн жин: 52 кг
- Хүчин чадал: 0.7мРа, 80L/min

Зураг 4. Компрессор

Үйлдвэрийн гадна болон орчин, тээврийн хэрэгслийн гадна болон тодор хэсгийн цэвэрлэгээ үйлчилгээг

- Хүчдэл: 220V
- Цахилгааны зарцуулалт: 50Hz
- Хүчин чадал: 9.8L/min
- Усны даралт: 1-6Мра

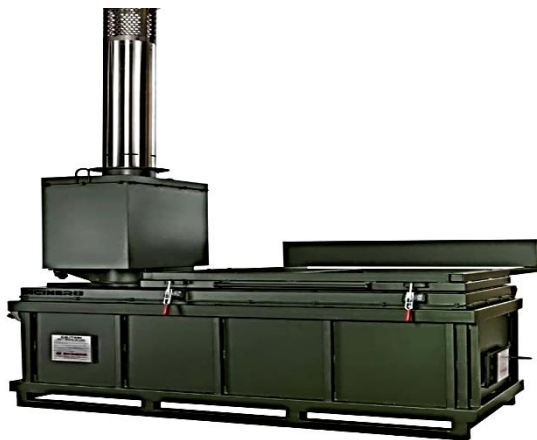

Зураг 5. Усан буу

Эмгэг хог хаягдал шатаах зуух

Тус шатаах зуух нь эмгэг, мал амьтны сэг зэмийг шатаах зориулалтын зуух бөгөөд өдөрт 1-3 тонн хог хаягдал шатаах хүчин чадал бүхий зориулалтын зуух юм.

- Үйлдвэрлэсэн улс: Англи улс
- Үйлдвэрлэсэн огноо: 2013 он
- Нийт жин: 5.5тн
- Шатах температур: 800-1200^oC
- Шатаах хурд: 45 Кг/цаг
- Нэг удаа шатаах хаягдлын багтаамж: 750 кг
- Хүчин чадал /1 цагт/: 120-140 кг
- Өргөн: 910мм
- Өндөр: 4400мм
- Амны хаалт: 53х69мм
- Ханын зузаан / түлш хадгалах сав/: 4.9мм
- Их биеийн зузаан: 4.1-4.2мм

Зураг 6. Шатаах зуух

Аюултай хог хаягдал шатаах зуух

Энэхүү шатаах зуух нь ротари системтэй цельсийн 800-1200 градуст бүх төрлийн хог хаягдлыг шатаана. Шатаалтаас үүссэн утааг 2 давхар усан шүүлтүүр, цахилгаан соронзон төхөөрөмж, яндангийн шүүлтүүр гэсэн дамжлагаар шүүнэ. Шатаах зуухны нийт урт 30м, хоногт 25-30тн хог хаягдал шатаах хүчин чадалтай.

- Үйлдвэрлэсэн улс: Хятад улс, Тайван
- Технологи: Япон улсад боловсруулсан зураг төслөөр үйлдвэрлэсэн
- Үйлдвэрлэсэн огноо: 2020 он
- Шатах температур: 1-р шатаах камер 650-800, 2-р шатаах камер 800-1200^oC
- Шатаах хурд: 1200-1500 Кг/цаг
- Нэг удаа шатаах хаягдлын багтаамж: 15м³
- Хүчин чадал /1 цагт/: 1.2-1.5тн
- Урт: 32м
- Өндөр: 8м
- Ханын зузаан / түлш хадгалах сав/: 4.9мм

Зураг 7. Аюултай хог хаягдал шатаах зуух

Хүснэгт 3. Ажиллах хүчний мэдээлэл

№	Албан тушаал	Орон тоо
0	1	2
Захиргааны хэлтэс		
1	Ерөнхий захирал	1
2	Санхүү хариуцсан захирал	1
3	Ерөнхий нягтлан бодогч, Үйлдвэрлэл эрхэлсэн дарга	1
4	Ерөнхий менежер, Хүний нөөц	1
5	Санхүүгийн алба	2
Ариутгал халдваргүйжүүлэлтийн тасаг		
1	Эрүүл ахуйч	1
2	Автоклавч	2
3	Угаагч	2
4	Бутлагч	1
Тээвэрлэлтийн алба		
1	Тээвэрлэлтийн албаны дарга	1
2	Жолооч	8
3	Техникч	7
4	Лодер оператор	1
Инженер техникийн алба		
1	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн ажилтан	1
2	Тоног төхөөрөмжийн инженер	3
3	Химич	3
4	Цахилгаанчин	1
5	Гагнуурчин	3
6	Туслах ажилтан	6
7	Харуул	3
Нийт		49

2. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 4. Төслийн сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, арилгах, бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	2022 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний сөрөг нөлөөллийг бууруулах хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөсөн ажил	2022 онд хэрэгжүүлсэн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний сөрөг нөлөөллийг бууруулах хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, мян.төг
1	2	3	4	5	
Агаар орчин					
1	Агаар орчин	Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын нэгдсэн төвийн тээврийн хэрэгслийг үзлэг оношилгоонд жил бүр тогтмол хамруулах.	Эрүүл мэндийн хог хаягдлын нэгдсэн төвийн нийт 18 тээврийн хэрэгслийг тогтмол хугацаанд үзлэг оношилгоонд хамруулсан.	Дотоод зардал	
2		Мэдээллийн самбарт анхааруулга тавих	Мэдээллийн самбарт анхааруулга тавьж ажилласан.	100.0	100.0
3		Шатаах зуухны аюулгүй ажиллагааны дүрэм журам боловсруулах, дагаж мөрдөх	- Аюултай хог хаягдал шатаах зуухны угсралтын ажлын өдөр тутмын зааварчилгааны бүртгэл боловсруулж “Элемент” ХХК-ийн дэд захирал Б.Энхбадрал баталгаажуулсан байна. - Мөн шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журмыг химич Б. Ундармаа боловсруулж “Элемент” ХХК-ийн ерөнхий захирал З. Баярсайхан баталгаажуулсан байна.	Дотоод зардал	
4		Шатаах зуух болон бусад төрлийн цэгэн эх үүсвэрийн ялгаралтыг бууруулах шүүлтүүр тавих	БНХАУ-аас шатаах зууханд зориулж фильтр захиалсан, төлбөрийн баримтын хавсралтаар хавсаргав.	5,073. 62	
5		Агаарын чанарын болон хий илрүүлэгч багаж суурилуулах	Агаарын чанарын болон хий илрүүлэгч багажийг 2023 онд хэрэгжүүлэх БОМТ т төлөвлөж өгсөн болно.	-	
6		Сэргээгдэх эрчим хүчийг илүүтэй сонгож хэрэглэх	Эрүүл мэндийн хог хаягдлын нэгдсэн төвийн хашаа болон гадаад талбайн гэрэлтүүлэгт сэргээгдэх эрчим хүчийг сонгож хэрэглэхээр одоогоор үнийн судалгаа явуулж, гэрэлтүүлэг судлан ажиллаж байна.	-	
7		Цахилгаан эрчим хүчний хэмнэлтэй тоног төхөөрөмжийг сонгож хэрэглэх	Эрүүл мэндийн хог хаягдлын нэгдсэн төвд цахилгаан эрчим хүчний хэмнэлтэй тоног төхөөрөмжийг сонгож, ажиллаж байна.	-	
8		Ариун цэврийн газар нь агааржуулагч сэнстэй байна.	Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн ариун цэврийн өрөөнд агааржуулагч сэнс байршуулсан.	-	

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	2022 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний сөрөг нөлөөллийг бууруулах хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөсөн ажил	2022 онд хэрэгжүүлсэн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний сөрөг нөлөөллийг бууруулах хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, мян.төг
	1	2	3	4	5
9		Дотор гэрэлтүүлэгт ЛЕД (диодон) чийдэн сонгох	Дотор гэрэлтүүлэгт ЛЕД (диодон) чийдэн сонгож ашиглаж байна.		
Нийт				5,173.62	
Газрын гадарга, хөрсөн орчны хамгаалах арга хэмжээ					
10	Газрын гадарга, хөрсөн орчныг хамгаалах арга	Зориулалтын цэгээс гадагш элдэв хог хаягдал хаяхгүй, газрын төрх, хөрсийг эвдэхгүй, хөндөхгүй байх арга хэмжээг хэвшүүлэх	Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн ХАБЭА инженер өдөр бүр ажилчдад ил задгай хог хаяж болохгүй, газрын төрх, хөрсийг эвдэлгүй хамгаалж ажиллах талаар зааварчилгаа өгч ажиллаж байсан.	Үйл ажиллагааны зардал	
11		Шатаах зуухны үнсийг ландфиллд булшлах	Шатаах зуухны үнсийг ландфиллд хийж булшилсан байсан.	Дотоод зардал	
12		Хөрсөн орчны мониторинг судалгааг хийх	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан цэгээс хөрсний дээж авч, итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлсэн.	Үйл ажиллагааны зардал	
13		Эмнэлгийн хог хаягдал хүлээн авах хэсгийн газрыг хатуу хучилттай болгох, аюултай хог хаягдал асгарсан тохиолдолд хөрсөнд нэвчих боломжгүй байлгах	Эмнэлгийн хог хаягдал хүлээн авах хэсэг, шатаах зуухны хэсэг, хог хаягдлын цэг ойр орчмыг бүхэлд нь хатуу хучилт болгон хөрсийг хамгаалах ажлыг хийсэн.	Үйл ажиллагааны зардал	
14		Төлөвлөлтийн дагуу цаашид барилга байгууламж баригдахгүй болон үйл ажиллагаанд өртөөгүй талбайг доройтуулахгүйгээр хамгаалж, хөрсний элэгдэл, эвдрэл, бохирдолт үүсэхээс урьдчилан сэргийлэх	Төлөвлөлтийн дагуу цаашид барилга байгууламж баригдахгүй болон үйл ажиллагаанд өртөөгүй талбайг доройтуулахгүйгээр хамгаалж, хөрсний элэгдэл, эвдрэл, бохирдолт үүсэхээс урьдчилан сэргийлж ажиллаж байсан.	Дотоод зардал	
Нийт				-	
Усан орчныг хамгаалах арга хэмжээ					
15	Усан орчныг хамгаалах арга хэмжээ	Ажлын байранд ариутгал халдваргүйжтэл хийх зөвлөмж	Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн эрүүл ахуйч эмч нь ажлын байранд ариутгал халдваргүйжтэл хийх зөвлөмж тогтмол өгч, ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг цаг тухай бүр хийж байсан	Дотоод зардал	
16		Газрын доорх усны мониторингийн цооног байгуулах	Газрын доорх усны мониторингийн цооногийг 80 метрийн гүнд байршуулсан.	-	18,000.0

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	2022 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний сөрөг нөлөөллийг бууруулах хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөсөн ажил	2022 онд хэрэгжүүлсэн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний сөрөг нөлөөллийг бууруулах хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, мян.төг
	1	2	3	4	5
17		Ус хэмнэх технологи хэрэгжүүлэх /ариун цэврийн өрөөнд ус хэмнэдэг сантехникийнтөхөөрөмжүүдийг суурилуулах/	Ус хэмнэх технологи хэрэгжүүлэн /ариун цэврийн өрөөнд ус хэмнэдэг сантехникийн төхөөрөмжүүдийг суурилуулах/ суурилуулсан. Тухайлбал ариун цэврийн байгууламжийн боловсон ОО-н хос даралтад товчлууртай.	Дотоод зардал	
18		Харьяалагдах сав газрын захиргаатай ус ашиглах гэрээ байгуулж, ус ашигласны төлбөр төлөх	Харьяалагдах сав газрын захиргаатай ус ашиглах гэрээ байгуулж, ус ашигласны төлбөр төлж. Мөн ус бохирдуулсны төлбөр төлсөн.	380.0	
		Ус хангамжийн эх үүсвэрээс 50 метрээс доошгүй зайд эрүүл ахуйн хориглолтын бүс, 200 метрээс доошгүй зайд эрүүл ахуйн хязгаарлалтын бүсийг тогтоож мөрдөж ажиллах	Ус хангамжийн эх үүсвэрээс 50 метрээс доошгүй зайд эрүүл ахуйн хориглолтын бүс, 200 метрээс доошгүй зайд эрүүл ахуйн хязгаарлалтын бүсийг тогтоож мөрдөж ажиллаж байгаа.		Дотоод зардал
		70-80 хувь дүүрсэн үед бохирын цооногийг суллаж, цэг болон цэгийн орчинд халдваргүйжүүлэх үйлчилгээ эрхлэх зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгжээр халдваргүйжүүлэлтийг хийлгэнэ.	70-80 хувь дүүрсэн үед бохирын цооногийг суллаж, цэг болон цэгийн орчинд халдваргүйжүүлэх үйлчилгээ эрхлэх зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгжээр халдваргүйжүүлэлтийг хийлгэж ажиллаж байгаа.		Дотоод зардал
Нийт дүн				18,542.5	23,716.12

Агаар орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний хүрээнд хэрэгжүүлсэн ажлууд:

➤ Эрүүл мэндийн хог хаягдлын нэгдсэн төвийн нийт 18 тээврийн хэрэгслийг тогтмол хугацаанд үзлэг оношилгоонд хамруулсан.

№	Улсын дугаар	Арлын дугаар	Машины марк	Оношилгоо
1	2936УНА	SYE6T101081	MAZDA TITAN	7/26/2023
2	2396УБЦ	SYE6T101081	MAZDA TITAN	7/26/2023
3	6733УБӨ	SYE6T218711	MAZDA TITAN	7/26/2023
4	0250УНЧ	RZY2810001011	TOYOTA DYNA	1/20/2023
5	2645УБУ	KMFGA17PPAC028220	HYUNDAI Mighty	7/26/2023
6	3171УНУ	FE537B530574	MITSUBISHI CANTER	1/7/2023
7	1491УАЕ	KN4HNW6NN7K210887	Автомашин, ачааны, KIA, Bongo III	8/16/2023
8	3790УАХ	KMFZCZ7JACU829901	Hyundai, Porter-2	7/26/2023
9	3780УЕЕ	LWLFWFYUXFL002611	Isuzu. QL4250UKCZ	6/13/2023
10	3791УЕЕ	KLTBC8CA1BK000204	Автомашин, ачааны, Daewoo, DL06	12/14/2022
11	2059УБЦ	JTERB71J500037039	T.landcruiser 70	3/3/2023
12	4079УНЗ	FE53EC560949	MITSUBISHI CANTER	4/21/2019
13	3790УББ	HC26068532	Nissan, Serena	7/2/2023
14	4912УАВ	KN3HNP6D36K165256	KIA Bongo3	2/22/2023
15	1253УБТ	KMCDB18YPTC101409	HYUNDAI HD-270	1/7/2023
16	3790 УАА	JTMHU01J2K4184089	TOYOTA, Land Cruiser	3/4/2023
17	3188УБВ	MRHRU5830GP065134	HR-V	3/1/2023
18	8158УН	CXG09162K001D0764		1/7/2023

➤ Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн мэдээллийн самбарт анхааруулга тавьж ажиллаж байна.

Зураг 8. Мэдээллийн самбарт анхааруулга тавьж ажиллаж байсан фото зураг №1

Зураг 9. Мэдээллийн самбарт анхааруулга тавьж ажиллаж байсан фото зураг №2

Шатаах зуухны аюулгүй ажиллагааны дүрэм журам боловсруулах, дагаж мөрдөж байсан. Үүнд:

- Аюултай хог хаягдал шатаах зуухны угсралтын ажлын өдөр тутмын зааварчилгааны бүртгэл боловсруулж “Элемент” ХХК-ийн дэд захирал Б.Энхбадрал баталгаажуулсан байна.

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ ШАТААХ ЗУУХНЫ УГСРАЛТЫН АЖЛЫН ӨДӨР ТУТМЫН ЗААВРЧИЛГААНЫ БҮРТГЭЛ

Улаанбаатар 2021 он 9-р сар

Зураг 10. Аюултай хог хаягдал шатаах зуухны угсралтын ажлын өдөр тутмын зааварчилгааны бүртгэл зураг №1

БАТЛАВ: ДЭД ЗАХИРАЛ

Б.ЭНХБАДРАЛ

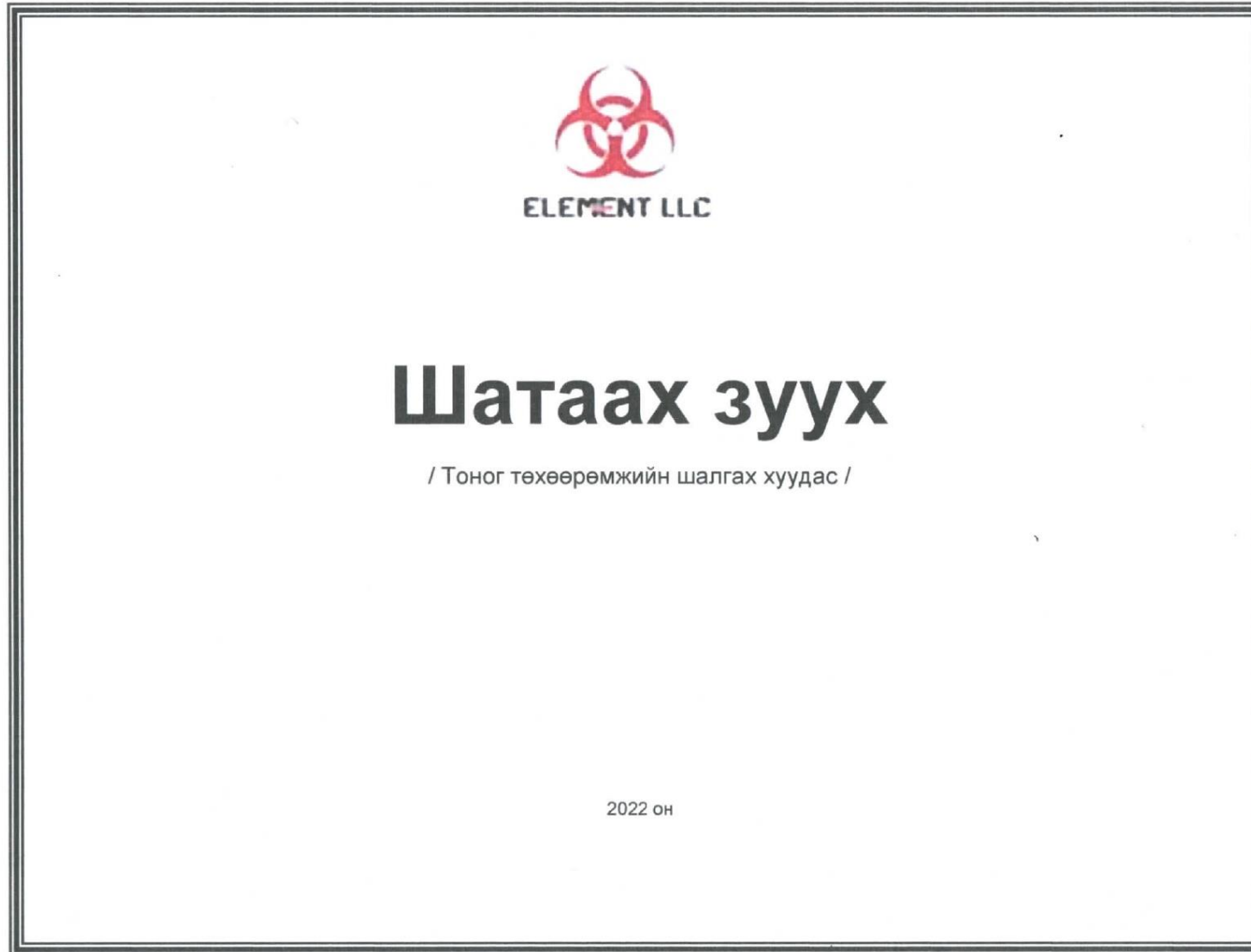
ШАТААХ ЗУУХАНД МӨРДӨХ ӨДӨР ТУТМЫН АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГААНЫ ЗААВАРЧИЛГАА

1. Ажилтан өглөө ажилдаа ирэхдээ биеэ бэлдэж ирсэн байх /мансууруулах, согтууруулах ундааны зүйл хэрэглээгүй, бүтэн нойртой, сэтгэл зүй хувьд тогтвортой, бие эрхтний зовуургүй байх/
2. Ажлын хувцас /малгай, ажлын өмд, цамц, гутал/, ХХХэрэгсэл болох нэг удаагийн малгай, маск, бээлий, халаад, коврол, ажлын бээлий, нүүрний хвалтыг бүрэн зөв өмсөж, цэвэр цэмцгэр байдалд анхаарах.
3. Ажилтан өглөө ахлах ажилтнаас тухайн өдөр хийх ажил үүргийн хуваарь, ХАБЭА-н зааварчилгаа авч, гарын үсгээр баталгаажуулж ажилд гарна. Зааварчилгаа өгөгдөөгүй ажлыг дур мэдэн хийхийг хориглоно !!!
4. Өглөө бүр автоклав, уур үүсгэгч, уурын шугам хоолой, хийн компрессор, ус хуримтлуулах сав, хянах самбар, цахилгааны шийд, сетик өргөгч төхөөрөмж, буталгааны мотор, канвер, бункер, бусад тоног төхөөрөмж, хянах самбаруудын цахилгаан холболт, эд ангийн бүрэн бүтэн байдлыг шалгаж эвдрэл гэмтэл байвал цаг алдалгүй инженер, ХАБЭА-мэдээлэх, инженерээр засуулах.
5. Өглөө бүр автоклав, уур үүсгэгч, уурын шугам хоолой, хийн компрессор, ус хуримтлуулах сав, хянах самбар, цахилгааны шийд, сетик өргөгч төхөөрөмж, буталгааны мотор, канвер, бункер, болон бусад тоног төхөөрөмжийн хүчин чадалд тохируулж, ажлын горимын дагуу ажиллуулах, уур үүсгэгч, автоклавын халуун уур, халуун гадаргууд түлэгдэх, цахилгаан хүчдэлд цохиулахаас болгоомжлон, хянуур, сэрэмжтэй ажиллах.
6. Ажилтан ажлаа гүйцэтгэхдээ ХАБЭА-н хууль, эрүүл мэндийн сайдын А/505 тоот тушаал, байгууллагын дотоод журам, ажлын стандарт журмыг мөрдлөг болгон ажиллах.
  - ✓ Эмнэлгийн тусгай хог хаягдал зүү, хури үзүүр, иртэй хог хаягдалтай харьцахдаа болгоомжтой харьцах.
  - ✓ Хог хаягдлыг сетикт савлахдаа аюулгүй хайрцагтай хог хаягдлыг хайрцагны дээд баруулаас, уут савтай хог хаягдлыг уутны сэнж, баруулаас барьж, анхаарал болгоомжтой савлах/хог хаягдлыг ариутгах сагсанд савлахдаа гараараа түлэх, чихэх, багаж хөлөөрөө жийх, зэрэг үйлдлийг хориглоно/ сетиктэй, хог хаягдал дээр гарахыг хатуу хориглоно !!!
  - ✓ Сетик унахаас болгоомжлон тэрэгний түгжээг түгжих, сетиктэй хог хаягдлыг түрж явах үедээ калтирч унах, тээглэж унахаас болгоомжлон хянуур, сэрэмжтэй, ажлын орчинд эмх цэгцтэй, ажиллах.
  - ✓ Автоклавт сетиктэй хог хийх, гаргахдаа халуун уур, халуун гадаргууд түлэгдэхээс болгоомжлон ажлыг технологийн горимын дагуу хийх, анхаарал сарниулах зүйлс хийхийг хориглоно !!! /хөгжим сонсох, утсаар ярих гэх мэт/
  - ✓ Сетиктэй хогийг дээш өргөж өгч буй ажилтан нүд болон нүүр рүү хури ирмэгтэй эд зүйлс унах, нүд болон нүүр рүү шингэн зүйлс асгахаас болгоомжлон, анхаарал болгоомжтой ажиллах.
  - ✓ Сетиктэй хог хаягдлыг конвер уруу буулгахдаа хүрээ, багаж ашиглах, гараараа түлэх, чихэх, багаж хөлөөрөө жийж чихэх зэрэг үйлдлийг хориглоно.
  - ✓ Цус, халдвартай шингэн асгарсан тохиолдолд халдвартай шингэнийг тусгай шингээгч материалд шингээж, халдвартай хог хаягдлын адил халдваргүйжүүлж устгах, ойр орчмын хэсгийг халдваргүйтгэлийн бодисоор /хлорсепт17-шамалаас 1л усанд 1 ширхгийг хийж тухайн цус асгарсан хэсгийг шүршиж 4 минутын дараа арчиз /халдваргүйжүүлсний дараа гадаргууг угааж цэвэрлэх.
  - ✓ Ажлын байрны цэвэрлэгээг 0,02% -ийн /хлорсепт17-шамалаас 5л усанд 1 ширхэг/ уусмалаар халдваргүйжүүлж, цэвэрлэх, ариутгалын бодис нүд рүү цахрах, ам руу орохоос болгоомжлон болгоомжтой харьцах.
7. Ажлын байранд /халдварын зэрэг өндөртэй улаан, шар бүс/-үүдэд хоол идэх, шингэн зүйлс уух, бохь зажлах, тамхи татахыг хагуу хориглоно. ХХХэрэгсэл тайлсны дараа, бие зассаны дараа, хоол идэхийн өмнө, тамхи татахын өмнө гараа тогтмол угааж, ариутгах, тусгай зориулалтын тамхи татах цэгт очиж тамхи татахыг анхаарна уу !!!
8. Хэрэв таны гүйцэтгэх гэж буй ажил танд аюултай санагдаж байвал тухайн аюулыг ахлах ажилтанд мэдэгдэж, аюулыг арилгах хүртэл хүлээх, ямар нэг гэнэтийн аюул үүссэн тохиолдолд ажлаа нэн даруй зогсоож ахлах ажилтан, ХАБЭА ажилтанд нэн даруй мэдэгдэх !!!
9. Тухайн ажлыг хийхэд өөрийгөө бэлэн биш гэж үзэж байвал ахлах ажилтанд нэн даруй мэдэгдэнэ үү !!!
10. Ажил дууссаны дараа ажлын хувцас, багаж хэрэгслийг хураах, хүлээлгэн өгөх, тоног төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгслийг унтрааж, салгах.
11. Ковид-19 цар тахал, бусад халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлж үдийн цайнд орох, бие засах, бусад тохиолдолд гараа сайтар угааж, халдваргүйжүүлэх, цайны газар эий барьж суух, хамгаалалтын маскыг үргэлж цаг ямагт зүүж хэрэглэх, 2-оос дээш хүний бөөгнөрөл үүсгэхгүй байхыг анхаарна уу !!!

Жич: Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа мөрдөөгүй, ажилтны өөрийн буруу үйл ажиллагаанаас үүдэн халдвар авсан, ажлын стандарт журмыг мөрдөөгүйгээс бэртэж гэмтсэн тохиолдолд уг харуулагыг хувь хүн өөрөө хүлээнэ.

ХАБЭА инженер: М.Нэргүй /...../

Зураг 11. Аюултай хог хаягдал шатаах зуухны угсралтын ажлын өдөр тутмын зааварчилгааны бүртгэл зураг №2

Зураг 12. Аюултай хог хаягдал шатаах зуухны угсралтын ажлын өдөр тутмын зааварчилгааны бүртгэл зураг №3

Шатаах зуухны өдөр дүтмын шалгах хуудас

Операторын нэр:

Багын ахлах ажилтан :

Шатаах зуух ажиллаж эхэлсэн цаг:

Шатаах зуух унтраасан цаг:

Он сар

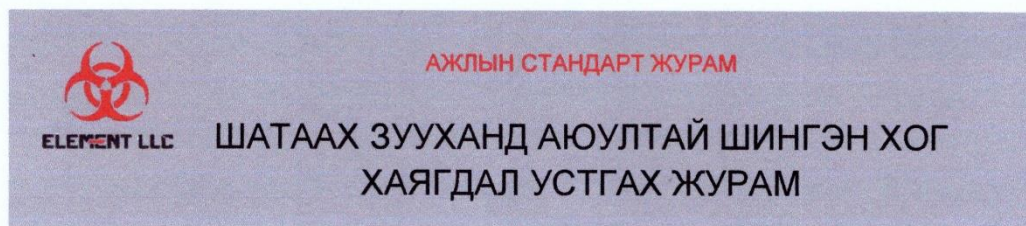
Ажиллахаас өмнөх үзлэг	Хэвийн	Хэвийн бус	Ажиллаагатай үеийн үзлэг	Шалгасан	Сэтгэгдэл
1-р зуухны хэсэг / хог өрөөгчөөс ротарын төссөөл хуртал /					
1-р бууны ерөнхий нүдэн үзлэг / түлш воожилттой эсэх, шланжны бүрэн бүтэн байдал, шувамын хавлт нээлттэй эсэх /	✓		1-р бууны ажиллагаа хэвийн эсэх	✓	
Түлшний танканд түлш байгаа эсэх / 20л түлшнээс дээш байх /	✓		Түлшний түвшинг ажиллаагатай үед байнга шалгах	✓	
Ротарын зуухны доор байрлах үнсийг шалгах / үнс дүүрч битүүрсэн эсэх /	✓		Ротарын зуухны аргэлтийн тохиргоо хэвийн, эргэх зам гэмтээгүй эсэх	✓	
Хог хийх хэсгийн коневёр троссны үзлэг шалгалт / троссны холболт хэвийн эсэх, хог хийх хэсгийн савны үзлэг /	✓		Хог хийх хэсгийн коневёр ажиллагаа хэвийн эсэх	✓	хэвийн ажиллав.
Хог хийх хэсгийн хийн цилиндр үзлэг / Хийн шланжны бүрэн бүтэн байдал, түгжээ гэх мэт /	✓		Хийн цилиндрийн ажиллагаа хэвийн эсэх	✓	
1-р зуухны мотор болон үлээх сэнсний үзлэг шалгалт / моторны ерөнхий үзлэг, тохиргоо цахилгааны утасны эзэмтэл гэх мэт /	✓		Моторын халалт, эргэлт, дуу чимээ хэвийн эсэх	✓	
Шингэн бодисоор шуршигчийн үзлэг / авсаралт гоожилт, шувамын алдаадал, шингэн бодисын түвшин /	✓		шингэн бодис шуршиж байгаа эсэх / зөөхөн шингэн бодисоор галлах үед /	✓	
2-р зуухны хэсэг / ротарын эргэлтийн сүүт хэсгээс бороожуулагч цамхаг хуртал /					
2-р бууны ерөнхий нүдэн үзлэг / түлш воожилттой эсэх, шланжны бүрэн бүтэн байдал шувамын хавлт нээлттэй эсэх /	✓		1-р бууны ажиллагаа хэвийн эсэх	✓	
Түлшний танканд түлш байгаа эсэх / 20л түлшнээс дээш байх /	✓		Түлшний түвшинг ажиллаагатай үед байнга шалгах	✓	
2-р зуухны мотор болон үлээх сэнсний үзлэг шалгалт / моторны ерөнхий үзлэг, тохиргоо цахилгааны утасны эзэмтэл гэх мэт /	✓		Моторын халалт, эргэлт, дуу чимээ хэвийн эсэх, Сөрөг даралт байгаа эсэх	✓	
Үнсний данжуулах хэсэгт үнс байгаа эсэх / үнсийг ажиллуулахас өмнө заввал авсан байх /	✓		1 цаг тутамд үнсийг байгаа өөч үнс өөрч байгаа эсэх	✓	
Аваарын үед ашиглах яндангийн хавлт хэвийн эсэх	✓		зуух ажиллуулж байх аваарын үед ашиглах хаалтыг хааж байх	✓	
3-р зуухны хэсэг / бороожуулагч цамхагаас давуун филтер хуртал /					
Вакум насос ерөнхий нүдэн үзлэг / усны алдаадал байгаа, хий авсан эсэх /	✓		Вакум насосны халалт, эргэлт, дуу чимээ хэвийн эсэх	✓	
Зуухны тогооны усны түвшин хэвийн эсэх	✓		Зуухны тогооны ус дүүрэн эсэх	✓	
Хөргөгч цамхагийн дээр байрлах хаалт нээлттэй эсэх	✓			✓	
Бороожуулагч усны мотор болон шугам хоолойн ерөнхий үзлэг	✓		Бороожуулагч насосны халалт, эргэлт, дуу чимээ хэвийн эсэх	✓	
Бороожуулагч хөргөгч цамхагийн ерөнхий эх биеийн үзлэг / хаалт эвдрэлтэй эсэх /	✓		Бороожуулагч болон Хөргөгч цамхагийн доор ус болон лэг тундсан эсэх	✓	
цахилгаан хаалтын ерөнхий үзлэг	✓		цахилгаан хаалтыг ажиллаагатай үед шалгах	✓	

Зураг 13. Аюултай хог хаягдал шатаах зуухны угсралтын ажлын өдөр тутмын зааварчилгааны бүртгэл зураг №4

21	Нөөцийн сав устай байгаа эсэх	✓		цахилгаан хаалтыг ажиллагаатай үед шалгах	✓	
22	4-р зуухны хэсэг / Даавуун филтэрээс утаа өөрөх яндан хүртэл /					
23	Даавуун филтэрт хөө өвсөн эсэх, даавуун филтэрийн өрөнхий үзлэг	✓		Даавуун филтэр уруу явж байгаа температурын үзүүлэлт хэвийн эсэх	✓	
24	Даавуун филтэр хөө унагах цөхивөөн хвалтны өрөнхий үзлэг	✓		Даавуун филтэрийн цахилгаан хаалтын торхируулга шалгах / 1секунт цахиод 3 секунд амрана. Нийт амрах хугацаа 60 секунд	✓	
25	Хөө гаргах мотор болон хөөний савны өрөнхий үзлэг	✓		Хөө авах моторын ажиллагаа хэвийн эсэх / халалт, эргэлт, дуу чимээ хэвийн эсэх /	✓	
26	Утаа сорох сэнсний өрөнхий үзлэг / Тосны түвшин, тосолгоо хэвийн эсэх	✓		Утаа сорох сэнсний давтамжийг шалгах 40Hz/ халалт, эргэлт, дуу чимээ хэвийн эсэх /	✓	
27	Бороожуулагч цамхагийн өрөнхий үзлэг	✓		Бороожуулагч цамхагийн температурын үзүүлэлт ажиллаж байгаа эсэх	✓	
28	Бороожуулагч цамхагийн моторын өрөнхий үзлэг	✓		моторын халалт, эргэлт, дуу чимээ хэвийн эсэх	✓	
29	Бороожуулагчаас гарах усны тугаагуурын түвшин	✓		бүх усны тунгагуур дүүрэн эсэх усны өтгөн шингэнийг шалгах / хэт өтгөн бол усыг солих /	✓	
30		✓			✓	
31	Хийн компрессор					
32	Компрессорын өрөнхий байдалд нүдэн үзлэг хийх	✓		Ажилласан цаг бичих	✓	
33	Компрессорын даралт шалгах	✓		Хөвөлгчийн компрессорын даралт	✓	
34	Тос болон хийн алдагдал байгаа эсэх шалгах	✓		Чичиргээ, дуу чимээ	✓	
35	Компрессорын хувиарлаач хвалтыг шалгах	✓		компрессорын хийн алдагдал байгаа эсэх	✓	
36	Компрессорын усны тунгаагуур шөвхөн эсэх	✓			✓	
37	Компрессорын хатаалгийг өсөөсөн эсэх	✓				

Зураг 14. Аюултай хог хаягдал шатаах зуухны угсралтын ажлын өдөр тутмын зааварчилгааны бүртгэл зураг №5

- Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журмыг химич Б.Ундармаа боловсруулж “Элемент” ХХК-ийн ерөнхий захирал З. Баярсайхан баталгаажуулсан байна.

АСЖ	АСЖ-2022-05	Ашиглагдах тоног төхөөрөмжийн төрөл, дугаар:	Аюултай хог хаягдал шатаах зуух
Байгууллага :	“Элемент” ХХК	Боловсруулсан огноо:	2022.06.22
Харъяалагдах байршил, салбар :	Улаанбаатар хот, Налайх дүүрэг 3-р хороо	Нэмэлт өөрчлөлт оруулсан огноо:	

ЗОРИЛГО / ХАМРАХ ХҮРЭЭ /	
Зорилго:	Энэхүү журмын зорилго нь аюултай хог хаягдал болох ЭМБ –уудын хог хаягдал болон химийн хортой хаягдал бодисуудыг хүний биед учруулах хор нөлөөлөр нь ангилан аюулгүй байдлыг ханган хүлээн авч, тээвэрлэн, устгахад оршино.
Хамрах хүрээ:	Энэхүү журам нь монгол улсын нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй аюултай хог хаягдал үүсгэгч аж, ахуй нэгж байгууллагыг хамарна.

ЭРҮҮЛ МЭНД, АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГАА, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХҮРЭЭНД АНХААРАХ АСУУДЛУУД		
Аюулууд	Хор уршиг	Аюулаас сэргийлэх, өртөхгүй байх арга замууд
<p>Гар ажиллагаа</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Цус болон биологийн шингэнд хүрэлцэж халдвар авах - Мэргэжлээс шалтгаалах өвчин тусах - Химийн бодисонд түлэгдэх, өртөх - Асгаралт алдагдал үүсэх - Хүн, мал амьтан, байгаль орчинг хордуулах 	<ul style="list-style-type: none"> - Урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамрагдаж, В гепатитийн 3 тун, татрангийн 1 тун вакцинд хамрагдсан байх - Хувийн хамгаалах хэрэгслэлийг бүрэн гүйцэт, зөв өмссөн байх - Тээвэрлэлтийн аюулгүй байдлыг хангаагүй хог хаягдлыг хүлээн авч тээвэрлэхгүй байх - Хог хаягдлыг тээвэрлэлтийн саванд битүүмжлэн тээвэрлэх - Ууттай хог хаягдлыг хүлээн авч ачих болон буулгахдаа уут савны битүүмжлэл алдагдахаас сэргийлэх. - Эрсдлийг тооцон анхаарал, болгоомжтой хянуур ажиллах - Химийн бодисын хог хаягдлыг тээвэрлэхдээ хог хаягдлын сав ХАЛМ, шошготой, таглаж боосон эсэхийг сайтар шалгах - Химийн шингэн хог хаягдлыг бусад төрлийн (шатамхай, тэсрэмтгий, хий болон хамт тээвэрлэх хориотой химийн бодис) аюултай хог хаягдалтай хамт тээвэрлэхийг хориглоно.
Аюултай хог хаягдлыг савлах, юүлэх	<ul style="list-style-type: none"> - Химийн хортой бодис савлах үед аюулгүй хамгаалах хэрэгслээ бүрэн зөв өмсөж зүүгээгүйгээс амьсгалын зам болон арьс мэдрэгжүүлж 	<ul style="list-style-type: none"> - Тухайн аюултай хог хаягдлыг юүлэх, савлахдаа тухайн хаягдлын дагалдах бичиг, хор аюулын лавлах материал (ХАЛМ)- тай танилцана.

Зураг 15. Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журам №1

Аюултай шингэн хаягдал устгах журам

	<ul style="list-style-type: none"> үрэвсүүлэх, хордуулах, амьсгал боогдох Үр удамд нөлөөлөх Хавдар үүсгэх нөхөн үржигчүүд хортой нөлөө үзүүлэх Нэг болон олон удаагийн нөлөөлөөр тодорхой эрхтэн системийг хордуулах Шатамхай исэлдүүлэгч нэгдлүүдийн аюулгүй байдал алдагдсанаас гал түймэр гарах, хүний амь нас эрсдэх, эд хөрөнгийн хохирол 	<ul style="list-style-type: none"> Ажилтан тухайн хаягдлын ХАЛМ-д заасан ХХХ-ийг бүрэн өмсөж ажиллана. Химийн бодисын хог хаягдлыг түр хадгалах цэгээс зөөвөрлөх тохиолдолд зориулалтын шошго таглаатай саванд юүлэх, Савлах юүлэх үед химийн бодис урвалжуудыг химийн бодисын хор аюул, шинж чанраас хамааран асгаралт барих системтэй агааржуулалт сайтай, зориулалтын талбай, өрөөнд юүлэх. Аюултай хог хаягдлыг хими, физик шинж чанараас хамааран зориулалтын саванд юүлнэ.
<p>Хог хаягдал асгаралт алдагдал</p>	<ul style="list-style-type: none"> Химийн бодисонд хордох, түлэгдэх Химийн бодисын хадгалалт савлалтанд анхаараагүйгээс асгарч алдагдах, гал гарах Халдвар авах, тараах Бохирдол үүсгэх Байгаль орчинг бохирдуулах Эд хөрөнгийн хохирол 	<ul style="list-style-type: none"> Химийн бодисын болон эмийн хог хаягдлыг хүлээн авч зөөх, ачих, буулгах, тээвэрлэх үед савны гадна таг уутыг сайтар таглаж битүүмжилсэн эсэхийг шалгах Хаягдал үүсгэгч байгууллагын нэр, хаяг, дугаар, ХАЛМ-н мэдээлэл, нэр төрөл болон сав баглаа боодлын бүрэн бүтэн байдлыг шалгасны дараа ачих Зориулалтын сав баглаа боодолд савласан эсэхийг шалгах. Тээвэрлэлтийн аюулгүй байдлыг хангаагүй хог хаягдлыг хүлээн авч тээвэрлэхгүй байх Аюултай хог хягдалтай харьцаж ажиллах ажилтан заавал мэргэшүүлэх сургалтанд хамрагдсан байна. Цус, биологийн шингэн, химийн бодис асгарсан тохиолдолд авах арга хэмжээний зааварчилгааг дагаж мөрдөх Үйл ажиллагааны явцад асгаралт үүссэн тохиолдолд ажилтан ээлжийн ахлах, химичид мэдэгдэнэ.
<p>Хог хаягдлыг тээвэрлэх</p>	<ul style="list-style-type: none"> Тэсэрч дэлбэрэх Гал гарах Химийн бодисонд өртөх Хүрээлэн буй орчинг хордуулах Эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлнэ. 	<ul style="list-style-type: none"> Хог хаягдлыг үүсгэгчээс хүлээн авахдаа тухайн хаягдлын физик, хими шинж чанрын мэдээллийг багтаасан дагалдах бичгийн хамт хүлээн авч тээвэрлэнэ. Ахлах ажилтан, химичийн зааврын дагцц аюулгүй ажилагааг хангаж зөөх, ачих, тээвэрлэх, буулгах үйлдлийг хийж гүйцэтгэнэ. Хамт хадгалах, тээвэрлэх хориотой хог хаягдлыг хамт тээвэрлэхийг хориглоно. Тээврийн хэрэгсэлт шаардлагатай тусгай зориулалтын тоноглол (ачаа бэхлэгч, эвүүр, запас дугуй, асгаралтын эсрэн багц)-ыг ашиглахад бэлэн байлгах. Аюултай хог хаягдлыг зөвхөн байгууллагаас батласан маршрутын дагуу тээвэрлэнэ.
<p>Тэсэрч, дэлбэрэх</p>	<ul style="list-style-type: none"> Тэсрэх, дэлбэрэх, Гал түймэр гарах 	<ul style="list-style-type: none"> Аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг мөрдлөгө болгон ажиллах Ажлын байран, тээврийн хэрэгслийн кабинд тамхи татах, ил гал гаргахыг хориглоно. Бага температурт гал авалцах шатамхай нэгдэл болон исэлдүүлэгч бодис урвалжуудыг тээвэрлэхдээ Химийн бодис сав баглаа боодлыг аюулгүй ачиж тээвэрлэх устгах журмын дагуу ажиллана

Зураг 16. Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журам №2

Аюултай шингэн хаягдал устгах журам			
			- Хамт тээвэрлэх, хадгалах хориотой химийн бодисын хнаягдлыг хамт хадгалах, тээвэрлэхийг хориглоно.
Нэмж шаардагдах Хувийн Хамгаалах Хэрэгсэл энд хамгаалалтын гутал, өмд болон урт ханцуйтай цамц зэрэг заавал хэрэглэх зүйлүүдийг тооцохгүй!			
Бээлий, Маск ,Малгай 			
Толгой хамгаалах хэрэгсэл	- Каск - Ажлын малгай		- Аюултай хог хаягдал шатаах зуухны засвар үйлчилгээ хийх үед хатуу малгайг заавал хэрэглэнэ. - Улирлын цаг агаарт тохируулан өмсөх малгай
Амьсгал хамгаалах хэрэгсэл	- Химийн бодис шүүх зориулалттай хагас нүүрний маск - Химийн бодис шүүх зориулалтын битүү нүүрний маск - Тоос, шорооноос хамгаалах зориулалтын маск		- Ямар төрлийн химийн бодис, аюултай хог хаягдалтай харьцаж ажиллаж байгаагаас хамааран тус хаягдлын хортой нэгдлийг шүүх чадвартай шүүлтүүр бүхий маскыг зүүж хэрэглэнэ.
Хөл хамгаалах хэрэгсэл	- Химийн бодисонд тэсвэртэй усны гутал		- Химийн бодисонд тэсвэртэй өсгий, хөлийн хурууны хамгаалалттай ажлын усны гутал.
Гар хамгаалах хэрэгсэл	- Химийн бодисонд тэсвэртэй винил бээлий		- Шингэн химийн бодистой харьцахдаа ажлын бээлийнээс гадна заавал резинэн бээлий давхар өмсөх шаардлагатай
Бие хамгаалах хэрэгсэл	- Ажлын битүү комбензон, хормогч		- Биологийн шингэнээс бусад аюултай шингэн хог хаягдалтай харьцаж ажиллахдаа химийн бодисонд тэсвэртэй тусгай зориулалтын комбензон өмсөж ажиллана.
Сонсгол хамгаалах хэрэгсэл	- Чихэвч		- Шатаах зуухны барилгад 6-с дээш цаг ажиллаж буй ажилтан бүр зориулалтын чихний бөглөө эсвэл чихэвч зүүж ажиллана.
Шаардагдах зөвшөөрөл зөвшөөрөл тус бүр дээр эрх бүхий ажилтан гарын үсэг зурж баталгаажуулна			
Хог хаягдал хүлээн авах зөвшөөрөл	☒		☐

Зураг 17. Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журам №3

Аюултай шингэн хаягдал устгах журам		
БЭЛТГЭЛ АЖИЛ		
Шаардагдах эд анги, сэлбэг болон материалын тоо хэмжээ		
ХАЛМ-тэй, тагтай сав	Химийн бодис хийх зориулалтын ХАЛМ-ийн таних тэмдэг бүхий, тагтай, сав 	Ажилтны өмсөх шаардалагтай хувийн хамгаалах хэрэгслэл
Шаардагдах тоног төхөөрөмж		
Тусгай зориулалтын тээвэрийн хэрэгсэл		
Хог хаягдал жинэлэх жин		
Гар өргөгч		Ажилтан гараар өргөж болохооргүй 200л-ээс доош хэмжээтэй ачаа барааг энэхүү гар өргөгч ашиглана.
Сэрээт өргөгч		Гар өргөгчөөр өргөх боломжгүй, хол зайнд зөөх, өргөх, буулгахдаа ашиглана
Шаардагдах багаж хэрэгсэл		
Түлхүүр багаж, данхраад, хүрз, хогийн шүүр	Халдваргүйтгэлийн бодистой автомас Анхны тусламжийн хайрцаг	Цус биологийн шингэн асгарсан үед авах арга хэмжээний цомог, нэг удаагийн иж бүрдлүүд
Шаардлагатай бичиг баримтуудын жагсаалт		
- Хог хаягдлын тухай хууль,	Хувийн хамгаалах хэрэгслээ заавал өмсөх бөгөөд хог хаягдал нь тээвэрлэлтийн шаардлага хангаж тээвэрлэлтийн саванд хийж бэлтгэсэн, уут сав нь бүтэн, урагдаж задраагүй, хог хаягдлаа зөв ангилан ялгасан эсэхийг шалгах.	
- Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хууль		
Шаардагдах хүн хүч, мэргэшил / мэргэжлийн үнэмлэх		
Ажлыг гүйцэтгэх хүн	Тоо	Мэргэжлийн зэрэглэл

Зураг 18. Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журам №4

Аюултай шингэн хаягдал устгах журам		
Химич	1	- Хими, хими инженерчлэлийн их дээд сургуулийн бакалавар түүнээс дээш зэрэгтэй
Дулааны шинженер	1	- Дулааны боловсруулалт, цахилгаан, тоног төхөөрөмжийн чиглэлээр их дээд сургууль төгссөн бакалавар түүнээс дээш зэрэгтэй
Туслах ажилтан	4	- Аюултай хог хаягдлын ажилтаны үнэмлэхтэй - Химийн бодистой харьцаж ажиллах аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамрагдсан байх
Оператор	1	- Монгол улсын жолооны М ангилалын үнэмлэх - Тусгай зориулалтын сэрээт өргөгч, ковш, универсалын сургалт төгссөн - Аюултай хог хаягдлын ажилтаны үнэмлэхтэй - Химийн бодистой харьцаж ажиллах аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамрагдсан байх
Жолооч	1	- Монгол улсын жолооны В, С, Е ангилалын үнэмлэх, - Аюултай хог хаягдлын ажилтаны үнэмлэхтэй - Химийн бодистой харьцаж ажиллах аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамрагдсан байх
Технич	1	- Тусгай хог хаягдалтай харьцах сургалтанд хамрагдсан байх

АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭЛ | ДАРААЛАЛ / ЯВЦ

	Анхааралтай хий		Тухайн алхмыг бүрэн дуусах хүртэл дараагийн ажлыг бүү эхэл		Түр зогсож, эргэж шалга
<p>Урьдаар ажлаа нарийн тооц Хор хөнөөл аюул бүрийг тодорхойл Аюул дагуулсан эрсдлийг таньж мэд Аюул хөнөөлийг хяна Нэн тэргүүнд аюулгүй бай</p>					

Үе шат	Хийгдэх ажлын тайлбар	Ажлын онцлогоос хамааран үүсч болох аюултай нөхцлүүд, тэдгээрийг хязгаарлах арга хэмжээ
1. Аюултай шингэн хаягдал хүлээн авах, хадгалах		
1.1	 Аюултай хог хаягдлыг хүлээн авах, бүртгэх	<ul style="list-style-type: none"> - Аюултай хог хаягдлыг шатаах зуухны туслах ажилтан хүлээн авна. - Химийн бодисын хог хаягдлыг химич хүлээн авч бүртгэл хөтөлнө. - Хог хаягдлыг хүлээн авахдаа тухайн хог хаягдлын хэмжээ, жин, дагалдах бичиг, нэр хаяг байгаа эсэхийг сайтар шалгаж хүлээн авна. - Тус хог хаягдлын сав баглаа боодол бүрэн бүтэн байгаа эсэх, асгаралт үүссэн эсэхэд нүдэн үзлэг хийж хүлээн авна. - Тээврийн хэрэгслийн ачааны хэсэгт асгарч алдагдсан бол тээвэрлэгч хариуцаж асгаралтын эсрэг арга хэмжээ авч ажиллана. - Хамтран ажиллах гэрээ байгуулаагүй аж ахуй нэгжээс аюултай хог хаягдлыг хүлээн авахыг хориглоно. - Нэр хаяггүй аюултай хог хаягдал хүлээн авхыг хориглоно.
1.2	Хог хаягдлын ангилан ялгах, түр хадгалах	<ul style="list-style-type: none"> - Хог хаягдал хүлээн авагч ажилтан тухайн хог хаягдалд анхан шатны ангилан ялгалтыг хийнэ. Жич: химийн бодисын хог хаягдал, халдвартай хог хаягдал, тостой даавуу, ... гэх мэт нүдээр ялгах боломжтой хаягдлыг ангилан ялгана. - Хог хаягдлыг хүлээн авч ангилан ялгаж түр хадгалах талбайд байршуулна. - Шингэн болон химийн бодисын хог хаягдлыг зориулалтын асгаралт алдагдал барих зориулалтын талбайд түр хадгалах. - Химийн бодисын хог хаягдлын ангилан ялгалт, хадгалалтыг химич хариуцаж ажиллана. - Аюултай химийн бодисын хог хаягдлыг зориулалтын химийн бодимын агуулахад хадгалах. - Шатаах зууханд шууд шатаах боломжтой хог хаягдлыг ээлжийн ахлах инженерийн зөвшөөрлөөр шатаах зуухны түр хадгалах талбайруу хүлээн авч болно.

Зураг 19. Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журам №5

Аюултай шингэн хаягдал устгах журам		
1.3	Хог хаягдлыг зөөх хураах,	<ul style="list-style-type: none"> - Хог хаягдлыг төслийн талбайд зөөхдөө маш болгоомжтой зориулалтын талбайгаар зөөнө. - Сав баглаа боодол нь задгай хог хаягдлыг зөөх хураахыг хориглоно. - Ажилтан зөв өргөх техник ашиглан 30кг-аас дээш ачаа өргөх ажил гүйцэтгэхгүй. - 30-200кг хүртэл ачааг гар ачаа өргөгчөөр өргөнө. - 200кг-аас дээш ачааг зориулалтын ачаа өргөгч механизмээр өргөнө. - 1тонны савтай хог хаягдлыг 2 ширхэгээс дээш давхарлах, подонтой ачааг 3-аас дээш давхарлах, химийн бодис хадгалах агуулахад 150м-ээс өндөрт хадгалахыг хориглоно. - Зөөх, хураах үед асгаралт үүссэн тохиолдолд Асгаралт алдагдлын үед ажиллах төлөвлөгөөний дагуу ажиллана.
2. Аюултай шингэн хог хаягдлыг устгахад бэлдэх, саармагжуулах		
2.1	Анхан шатны хяналт шинжилгээ	<ul style="list-style-type: none"> - Хог хаягдлыг хүлээн авсан ажилтан хаягдалд анхан шатны нүдэн үзлэг хийхээс гадна шаардлагатай гэж үзвэл сав баглаа боодлыг нээж дагалдах бичигтэй таарч байгаа эсэхэд дүн шинжилгээ хийнэ. - Химийн бодисын хаягдлын уусмалын pH, өнгө, төлөв, хэмжээ, савлагаа, ..., шаардлагатай гэж үзвэл итгэмжлэгдсэн лабораторит нарийн шинжилгээг хийлгэнэ. - Хэрвээ тус хаягдал холимог биш цэвэр нэгэн төрлийн хаягдал шинжилгээ хийсэн лабораторийн баталгаажсан бичигтэй бол дахин шинжилгээ хийх шаардлагагүй болно. - Нэр хаяг нь тодорхойгүй шингэн хог хаягдлыг ХХХ-гүй үнэрлэх, амтлах, гараар хүрэхийг хориглоно.
2.2	Шингэн хог хаягдлыг устгахад бэлтгэх	<ul style="list-style-type: none"> - Шингэн хог хаягдлын хими, физик шинж чанраас хамааран шууд шатаах, аль эсвэл саармагжуулалт хийсний дараа шатаах, шатааж устгаж болохгүй гэж ангилна. - Шууд шатаах хаягдлыг 1 тонны саванд юулж, савлан бэлэн болгоно. Тус хаягдалд химич нэр хаяг шатаахад бэлтгэсэн огноо, хэн бэлтгэсэн гэх мэт шаардлагатай мэдээллийг багтаасан пайз зүүж баталгаажуулан шатаах зуухны түр хадгалах талбайн шингэн хог хаягдал хадгалах талбайд байрлуулан ээлжийн ахлад бүртгүүлнэ. - Хоорондоо урвалд орон шатамхай хий, исэлдүүлэгч бодис үүсгэгч хаягдлыг хооронд нь хольж хадгалахыг хориглоно. - Шатаах шингэн хог хаягдлын pH=7-8 байна. Хүчиллэг эсвэл шүлтлэг хог хаягдал шатаахыг хориглоно. - Саармагжуулалт хийх шаардлагатай шингэн хог хаягдлыг дотоод стандартын дагуу химичээр ахлуулсан ажлын баг ажиллаж саармагжуулна. Саармагжуулалтаас үүссэн аюултай шингэн, хатуу хог хаягдлыг шатаах эсвэл шууд ландфиллдэнэ. - Шатааж болохгүй хог хаягдлыг тусгай арга аргачлалын дагуу химичээр ахлуулсан ажлын баг ажиллан аюулгүй болгож шууд ландфиллдэнэ.
2.3	Шингэн хог хаягдлыг шатаах	<ul style="list-style-type: none"> - Шатаахад бэлэн болсон хог хаягдлыг ээлжийн ахлах дагалдах бичиг баримттай тулгаж сайтар шалгана. - Химичийн багаас бэлдсэн шингэн хог хаягдлыг шатаах зуухны ээлжийн ахлах хүлээн авч шатаах зуухны шаталтын горим нормын дагуу шатаана. - Шатамхай шингэн хог хаягдал, шатамхай биш шингэн хог хаягдлыг шатаахдаа шатаах зуухны шаталтын температурыг сайтар шалгаж хаягдлыг шатаах зуухруу оруулах хурдыг тохируулан шатаана. - Шатаах зуух бүрэн халсан буюу хог хаягдал хийд тохиромжтой 800°C температур хүрсэн үед шингэн хог хаягдлыг тодорхой хурдаар аажим шатаана. - Шатамхай шингэн хог хаягдлыг шатамхай хатуу хог хаягдалд шингэн хатуу хог хаягдал шатаах амаар шатааж болно. - Шингэн хог хаягдлын шаталтын температурыг химичид тодорхойлж ээлжийн ахлахад мэдээлнэ. - Найрлагандаа хлор агуулсан шингэн хог хаягдал шатаахдаа шатаах зуухан тухайн үед шатааж буй хог хаягдлын 3%-иас хэтрэхгүй байхаар тохируулан бага багаар шатаана. - Шатаах зууханд доорхи шингэн хог хаягдал шатаахыг хориглоно. Үүнд: <ul style="list-style-type: none"> - Фтор агууламж ихтэй нэгдэл - Хүнд металл - Идэмхий хүчил, шүлт (саармагжуулаагүй) - Исэлдүүлэгч - Тэсрэмтгий хаягдал

Зураг 20. Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журам №6

Аюултай шингэн хаягдал устгах журам		
2.4 	Шатаалтаас үүссэн үлдэгдлийг зайлуулах	<ul style="list-style-type: none"> - Шатаалтаас хатуу болон шингэн хоёр төрлийн хаягдал ялгарна. - Хатуу үлдэгдлийг дотор нь 2 төрөлд ангилна. Анхан шатнаас үүсэх үнс, шүүлтүүрээс үүсэх аюултай үнс. - Анхан шатнаас үүсэх үнсийг ахуйн хог хаягдлын ландшафтанд булшилна. - Шүүлтүүрээс үүсэх үнсийг хатууруулан аюултай хог хаягдлын ландшафтанд булшилна. - Шатаалтын явцаас гарах усан шүүлтүүрийн усыг тунгаан дахин ашиглана. Илүүдэл усыг шаардлагатай гэж үзвэл ууршуулах цөөрөмд уршуулна. - Тунгаагуураас үүссэн лагийг хатааж хатууруулан хатуу хог хаягдал шатаах хэсгээр шатааж болно.

АЖЛЫН БАЙРНЫ ЭМХ ЦЭГЦ		ДҮГНЭХ / ТАЙЛБАР
1	Сав баглаа боодлын цэвэрлэгээ	☐
2	Ашигласан гар багаж, тоног төхөөрөмжийн цэвэрлэгээ	☐
3	Талбайн эмх цэгц цэвэрлэгээ	☐
4	Ашигласан хувийн хамгаалах хэрэгслийн цэвэрлэгээ	☐
АЖИЛ ХИЙЖ ГҮЙЦЭТГЭСЭН ТУХАЙ ТЭМДЭГЛЭЛ		НЭР, ГАРЫН ҮСЭГ
1	Энэ ажлын гүйцэтгэлийг цаашид улам чанаржуулъя гэвэл АСЖ-д юу нэмж тусгавал зохилтой вэ? Саналаа бичнэ үү?	
2	Энэ ажлыг хийж гүйцэтгэх явцад нэмэлт ажиллагаа шаардагдсан уу? АСЖ-д тусгагдаагүйн улмаас хийх боломжгүй ажил байсан бол энэ талаар зохих хүмүүст мэдэгдэж, журамд нэмж оруулах хэрэгтэй юу?	

БИЧИГ БАРИМТЫН МЭДЭЭЛЭЛ

Мөрдөж эхлэх огноо: 2022.08.01   Хянан өөрчилсөн дугаар: 2022.06.22

ХЯНАН ЗАСВАРЛАСАН ТУХАЙ ТЭМДЭГЛЭЛ

Бүртгэлийн дугаар	Хийгдсэн өөрчлөлт	АСЖ –ыг боловсруулсан	АСЖ –ыг батласан	Огноо
АСЖ-2022-05	Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журам	Химич ..... /Б.Сүхбаатар/	“Элемент” ХХК-ийн захирал ..... /Б.Бадрагсайхан/	 2022.06.22

Зураг 21. Шатаах зууханд аюултай шингэн хог хаягдал устгах журам №7

Шатаах зуух болон бусад төрлийн цэгэн эх үүсвэрийн ялгаралтыг бууруулах шүүлтүүр тавих:

- БНХАУ-аас шатаах зууханд зориулж фильтр захиалсан болно.

10/25/22, 10:01 AM Шилжүүлгийн мэдээлэл

Худалдаа Хөгжлийн Банк Огноо: 2022.10.25 10:01:13

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын №: 70272625

Системийн огноо: 2022.08.18

Нэр: ЭЛЕМЕНТ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар:	Нэр	Дүн	Ханш
	404054323	ЭЛЕМЕНТ ХХК	2,535,500.00 MNT	1.00
/ хоёр сая таван зуун гучин таван мянга таван зуун төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар:	Банкны нэр	2,535,500.00 MNT	1.00
	05	Хаан Банк		
	Дансны дугаар:	Нэр		
	5003744076	ЧИМЭД АМАРЗАЯА		

Гүйлгээний утга:
EB -5200+50*482+5000 /Шатаах зуухны filter 100ш/ Элемент ХХК

Танд баярлалаа

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан
Салбар, тооцооны төв:
Гарын үсэг:
Тамга:
Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр

*Шатаах зуухныг филтр
Ямаргаас зориулсан.
(лоосонд)*

<https://etdbm.mn/mn/dashboard/transaction> 1/1

Зураг 22. БНХАУ-аас шатаах зууханд зориулж фильтр захиалсан, төлбөрийн баримт №1

10/25/22, 10:01 AM

Шилжүүлгийн мэдээлэл

Худалдаа Хөгжлийн Банк

Огноо: 2022.10.25 10:01:24

Шилжүүлгийн мэдээлэл

Журналын №: 70369284

Системийн огноо: 2022.08.19

Нэр: ЭЛЕМЕНТ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 404054323	Нэр ЭЛЕМЕНТ ХХК	Дүн 2,538,125.00 MNT	Ханш 1.00
/ хоёр сая таван зуун гучин найман мянга нэг зуун хорин таван төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 05	Банкны нэр Хаан Банк	2,538,125.00 MNT	1.00
	Дансны дугаар 5003744076	Нэр amarzaya		

Гүйлгээний утга:
EB -filter tulbur

Танд баярлалаа

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан

Салбар, тооцооны төв:

Гарын үсэг:

Тамга:

Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр

*Шатаах зуухны фильтр
Ямаргаас зориулсан.*

<https://etdbm.mn/mn/dashboard/transaction>

1/1

Зураг 23. БНХАУ-аас шатаах зууханд зориулж фильтр захиалсан, төлбөрийн баримт №2

Ариун цэврийн газар нь агааржуулагч сэнстэй байна

- Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн ариун цэврийн өрөөнд агааржуулагч сэнс байршуулсан фото зураг.

Зураг 24. Ариун цэврийн өрөөнд агааржуулагч сэнс байршуулсан фото зураг

Газрын гадарга, хөрсөн орчны хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ. Үүнд:

- Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн ХАБЭА инженер өдөр бүр ажилчдад ил задгай хог хаяж болохгүй, газрын төрх, хөрсийг эвдэлгүй хамгаалж ажиллах талаар зааварчилгаа өгч ажиллаж байсан.

Зураг 25. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн гадна талбайн орчныг цэвэрлэж байгаа фото зураг №1

Зураг 26. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн гадна талбайг цэвэрлэж буй фото зураг №2

Усан орчныг хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд хэрэгжүүлсэн ажил. Үүнд:

- Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн эрүүл ахуйч эмч ажлын байранд ариутгал халдваргүйжтэл хийх зөвлөмж тогтмол өгч, ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг цаг тухай бүр хийж байсан.

Зураг 27. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвд ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийж буй фото зураг

- Газрын доорх усны мониторингийн цооногийг 80 метрийн гүнд байршуулсан фото зураг

Зураг 28. Газрын доорх усны мониторингийн цооног байгуулж буй фото зураг №1

Зураг 29. Газрын доорх усны мониторингийн цооног байгуулж буй фото зураг №2

- “Элемент” ХХК нь харьяалагдах сав газрын захиргаатай ус ашиглах гэрээ байгуулж, ус ашигласны төлбөр болон ус бохирдуулсны төлбөр төлсөн.

Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын
2013 оны 05 дугаар сарын 16-ны өдрийн
А-157 тоот тушаалын 2 дугаар хавсралт

УС АШИГЛАХ ЭРХИЙН БИЧИГ

Дугаар 009

Нийслэлийн Байгаль орчны газар .....-ын
/Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, Сав газрын захиргаа, аймаг, нийслэлийн байгаль орчны алба/

гаргасан 2019 оны 03-р сарын 19-ны өдрийн 08 ..... дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт,
Нийслэлийн Налайх дүүргийн Засаг дарга .....-ын
/Сав газрын захиргаа, аймаг, нийслэлийн Байгаль орчны алба, сум, дүүргийн Засаг дарга/

олгосон 2020 оны 08-р сарын 24-ны өдрийн ус ашиглах зөвшөөрөл,
Нийслэлийн Налайх дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар .....-тай
/Сав газрын захиргаа, аймаг, нийслэлийн Байгаль орчны алба, сум, дүүргийн Засаг дарга, Ус хангаач байгууллага/

2020 оны 08-р сарын 24-ны өдөр байгуулсан 2020/15 ..... дугаар бүхий ус
ашиглах гэрээг үндэслэн **Улаанбаатар** ..... аймаг, нийслэл,
Налайх ..... сум, дүүрэг 3 дугаар ..... баг, хорооны
/Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хаяг/

нутагт байршилтай, улсын бүртгэлийн 9011082081 ..... тоот гэрчилгээтэй,
2100061 ..... регистрийн дугаартай “Элемент” ХХК ..... -г
/Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр/

ус ашиглахад тавигдах шаардлагыг бүрэн хангасан гэж үзэж, **Хүчилтөрөгчийн станцын гудамж**
байршилтай усны нөөцөөс хоногт 10 м³ ..... шоо метр усыг
/гадаргын ус, газрын доорхи ус/

үйлчилгээ, унд, ахуйн ..... зориулалтаар ашиглах ЭРХИЙН БИЧИГ-ийг гурван
жилийн хугацаагаар олгов.

Эрхийн бичиг олгосон:
Засаг даргын орлогч **С.Тунгалаг**
аймаг, нийслэлийн Байгаль орчны алба, сум, дүүргийн Байгаль хамгаалагч
/байгууллага, албан тушаалтны нэр, газрын үсэг/

9105352 1117147549

2020 оны 08-р сарын 25-ны өдөр

Зураг 30. Ус ашиглах эрхийн бичиг

10/27/22, 4:21 PM

Шилжүүлгийн мэдээлэл

Худалдаа Хөгжлийн Банк

Огноо: 2022.10.27 16:21:56

Шилжүүлгийн мэдээлэл

Журналын №: 78266026

Системийн огноо: 2022.10.27

Нэр: ЭЛЕМЕНТ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 435010549	Нэр ЭЛЕМЕНТ ХХК	Дүн 384,397.00 MNT	Ханш 1.00
/ гурван зуун наян дөрвөн мянга гурван зуун ерэн долоон төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 04	Банкны нэр Худалдаа Хөгжлийн Банк	384,397.00 MNT	1.00
	Дансны дугаар	Нэр		

Гүйлгээний утга:

EB -3221004732656-Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалтаар ашигласан усны төлбөр-Н

Танд баярлалаа

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан

Салбар, тооцооны төв:

Гарын үсэг:

Тамга:

Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр

Зураг 31. 2022 оны ус ашигласны төлбөр төлсөн баримт

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд,
Барилга, хог байгуулалтын сайдын
2019 оны 11 дүгээр сарын 22-ны өдрийн
А/719/189 дүгээр тушаалын хавсралт

**ХАЯГДАЛ УС ХАЯХ, ЗАЙЛУУЛАХ
ЗӨВШӨӨРӨЛ**

Дугаар: 21/19

..... **УСНЫ ГАЗАР** ..... -ын гаргасан
/ Дүгнэлт гаргасан байгууллага /

2021 оны 06 дугаар сарын 14-ны өдрийн хаягдал ус хаях, зайлуулах ..... 75 тоот дүгнэлтийг үндэслэн ..... **Улаанбаатар** ..... аймаг/нийслэл ..... **Налайх** ..... сум/дүүргийн ..... **3 дугаар хороо, бус нуур-12610 тоотод** ..... байршилтай
/ хаяг /

Аюултай хог хаягдлыг тээвэрлэх, цуглуулах, устгах үйлдвэрлэлийн .....
/ үйл ажиллагааны чиглэл /

чиглэлээр хаягдал ус гаргаж байгаа ..... **“ЭЛЕМЕНТ” ХХК** ..... -д
/ хүн, хуулийн этгээдийн нэр /

..... **Улаанбаатар** ..... аймаг/нийслэл, ... **Налайх** ..... сум/дүүргийн

5 дугаар хороо ..... байршилтай хаягдал ус зайлуулах цэг буюу хүрээлэн буй орчинд болон төвлөрсөн бохир усны шугамд жилд ..... **2.6** ..... мян.м³ хаягдал усыг “Хүрээлэн байгаа орчин, Усны чанар, хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015”, “Хүрээлэн байгаа орчин, усны чанар, Ариутгах татуургын сүлжээнд нийлүүлэх хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 6561:2015” стандартаар тогтоосон норматив шаардлагад нийцүүлэн хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг / аль нь болохыг доогуур нь зурах /

нэг жилийн хугацаагаар олгож, ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ болон дүгнэлтийг зөрчөөгүй тохиолдолд зөвшөөрлийг жил бүр сунгагдсанд тооцно. Хаягдал усны хэмжээ болон хаягдал ус зайлуулах цэг, төвлөрсөн бохир усны шугамын байршил өөрчлөгдсөн тохиолдолд тухай бүр шинээр зөвшөөрөл олгоно.

ТУУЛ ГОЛЫН САВ ..... Зөвшөөрлийн бичиг олгосон:
ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГА ..... / Зөвшөөрөл олгосон байгууллага / ..... / Гарын үсэг / ..... **Б.ОЮУНБОЛД** ..... / Гарын үсгийн тайлал /

Тамга

20 21 оны 06 -р сарын 22 -ны өдөр

Зураг 32. Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрөл

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА

TATVAR ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 1210704402977

ТТД / Регистр:	26000878023 / 2100061
Татвар төлөгчийн нэр:	Элемент
Татварын төрөл:	01030722 - Ус бохирдуулсны төлбөр
Харьяалах татварын алба:	Баянзүрх / Дүүргийн төвлөрсөн
Төлсөн дүн:	81,250.00 ₮
Гүйлгээний огноо:	2021-08-27 11:03:01.0
Гүйлгээний утга:	qrau 200000001080542; 1210704402977; 26000878023; 2100061; ЭЛЕМЕНТ; ;qrau;00000000
Татварын данс:	ТЕГ:Ус бохирдуулсны төлбөр - 100900000417
Төлөлтийн хэлбэр:	QPAУ

2022 оны 07-р улирал

10/25/22, 10:36 AM

Шилжүүлгийн мэдээлэл

Худалдаа Хөгжлийн Банк

Огноо: 2022.10.25 10:36:30

Шилжүүлгийн мэдээлэл
 Журналын №: 46251346

Системийн огноо: 2021.11.24

Нэр: ЭЛЕМЕНТ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 404054323	Нэр: ЭЛЕМЕНТ ХХК	Дүн: 81,250.00 MNT	Ханш: 1.00
/ наян нэгэн мянга хоёр зуун тавин төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 04	Банкны нэр: Худалдаа Хөгжлийн Банк	81,250.00 MNT	1.00
	Дансны дугаар:	Нэр:		

Гүйлгээний утга:
 EB -1211101655399-Ус бохирдуулсны төлбөр-Баянзүрх

Танд баярлалаа

2022. 07-р улирал

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан
 Салбар, тооцооны төв:
 Гарын үсэг:
 Тамга:
 Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр

Зураг 33. Хаягдал усны төлбөр төлсөн баримт №1

10/25/22, 10:36 AM Шилжүүлгийн мэдээлэл

Худалдаа Хөгжлийн Банк Огноо: 2022.10.25 10:36:38

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын №: 46250894

Системийн огноо: 2021.11.24

Нэр: ЭЛЕМЕНТ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 404054323	Нэр ЭЛЕМЕНТ ХХК	Дүн 81,250.00 MNT	Ханш 1.00
/ наян нэгэн мянга хоёр зуун тавин төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 04	Банкны нэр Худалдаа Хөгжлийн Банк	81,250.00 MNT	1.00
	Дансны дугаар	Нэр		

Гүйлгээний утга:
ЕВ -1211003680933-Ус бохирдуулсны төлбөр-Баянзүрх

Танд баярлалаа *2022 оны 04-р улирал*

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан
Салбар, тооцооны төв:
Гарын үсэг:

10/25/22, 10:35 AM Шилжүүлгийн мэдээлэл

Худалдаа Хөгжлийн Банк Огноо: 2022.10.25 10:35:49

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын №: 53082237

Системийн огноо: 2022.02.24

Нэр: ЭЛЕМЕНТ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 404054323	Нэр ЭЛЕМЕНТ ХХК	Дүн 81,250.00 MNT	Ханш 1.00
/ наян нэгэн мянга хоёр зуун тавин төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 04	Банкны нэр Худалдаа Хөгжлийн Банк	81,250.00 MNT	1.00
	Дансны дугаар	Нэр		

Гүйлгээний утга:
ЕВ -1220201327973-Ус бохирдуулсны төлбөр-Баянзүрх

Танд баярлалаа *2022 оны 04-р улирал*

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан
Салбар, тооцооны төв:
Гарын үсэг:

Тамга:

Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр

Зураг 34. Хаягдал усны төлбөр төлсөн баримт №2

3. ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, ЦЭЦЭРЛЭГЖҮҮЛЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

“Элемент” ХХК нь Налайх дүүрэг ТҮХ-тэй хамтран ажиллах гэрээ байгуулж, эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн эзэмшил газарт улиас мод 100 ширхийг тарьсан. Мөн 4 ширхэг гацуур тарьж, зүлэгжүүлж, жимсний мод нэмэлтээр тарьсан.

Хүснэгт 5. Төслийн орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	2022 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөсөн ажил	2022 онд хэрэгжүүлсэн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, мян. төг
	1	2	3	4
1	Мод тарих/ хайлш-10ш, улиас-10ш, шар хуайс-10ш/	“Элемент” ХХК нь Налайх дүүрэг ТҮХ-тэй хамтран ажиллах гэрээ байгуулж, үйлдвэрийн эзэмшил газарт улиас мод 100 ширхийг тарьсан. Мөн 4 ширхэг гацуур тарьж, зүлэгжүүлж, жимсний мод нэмэлтээр тарьсан.	2,000.0	
2	Зүлэгжүүлэх /Хар шороо, элс, бууц зэргийг бэлтгэнэ/		1,000.0	
Нийт дүн			3,000.0	

Зураг 35. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн хашаан дотор гацуур мод тарьж буй фото зураг

Зураг 36. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн хашаан дотор улиас мод тарьсан фото зураг

4. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 6. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	2022 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөсөн ажил	2022 онд хэрэгжүүлсэн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт
	1	2
1	“Налайх- тохижилт үйлчилгээ” ОНӨААТҮГ-ийн харьяа талбайд биологийн нөхөн сэргээлт хийх (хашаалсан газарт олон наст мод тарих)	Элемент ХХК нь биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд нийт 100 м ² талбайд мод тарьсан.
	Нийт	2,000,000.0

НХМаягт БМ-3

Сангийн сайдын 2017 оны 12 дугаар сарын 5-ны өдрийн 347 тоот тушаалын хавсралт

Утас 88044056

ЗАРЛАГЫН БАРИМТ № _____

“Элемент” ХХК
(байгууллагын нэр)

Налайх Дүүрэг ТЧХ
(худалдан авагчийн нэр)

Регистрийн № 21000001

Регистрийн №

2022 оны 10 сарын 13 өдөр

(тээвэрлэгчийн хаяг, албан тушаал, нэр)

№	Материалын үнэт зүйлийн нэр, зэрэг, дугаар	Код	Хэмжих нэгж	Худалдах		
				Тоо	Нэгжийн үнэ	Нийт дүн
1	Утас			100	20000	2000000
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
	Дүн					2000000

Хүлээлгэн өгсөн эд хариуцагч: _____
Хүлээн авагч: _____
Шалгасан нягтлан бодогч: _____

_____ / 2022.10.13

Зураг 37. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний хүрээнд хийсэн ажил

5. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 7. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын өв	2022 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөсөн ажил	2022 онд хэрэгжүүлсэн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	Нийт зардал
	1	2	3	4
1	Археологийн болон Палеонтологийн дурсгал	Хэрэв төслийн үйл ажиллагааны үед Археологийн болон палеонтологийн ховор түүхийн дурсгалт олдворууд гарч ирвэл төрийн холбогдох байгууллагуудад заавал мэдэгдэх ёстой.	Төслийн талбайд соёлын биет өв илрээгүй болно.	-
Нийт дүн				-

6. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 8. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	2022 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний осол эрсдэлийн менежментийн хүрээнд төлөвлөсөн ажил	2022 онд хэрэгжүүлсэн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг
	1	2	3	4	5
1	Байгалийн давтагдашгүй хүчин зүйл болох	Ажлын идэвхтэй талбайг тойруулан хангалттай/зохистой гэрэлтүүлж, гэрэл цацруулагч саад тавих	Ажлын идэвхтэй талбайг тойруулан хангалттай/зохистой гэрэлтүүлж, гэрэлцацруулагчийг байрлуулсан.	Дотоод зардал	
2		Болзошгүй аюул ослын үед ашиглах бүрэн ажиллагаатай галын хор, багаж хэрэгслүүдийг бүх объектуудад байрлуулах, галын аюулын үед ашиглах ослын гарцын зураглал хийж төвийн доторх хананд байршуулах	Болзошгүй аюул ослын үед ашиглах бүрэн ажиллагаатай галын хор, багаж хэрэгслүүдийг бүх объектуудад байршуулж, галын аюулын үед ашиглах ослын гарцын зураглал хийж төвийн доторх хананд тавьсан.	Дотоод зардал	
3	Галын аюул гарах	Гал гарах зэрэг онцгой нөхцөлд хариу ажиллах бэлэн байдал (журам мөрдөх, ажилчдыг сургах, тоног төхөөрөмж, хэрэгсэл, хангамж),	Гал гарах зэрэг онцгой нөхцөлд хариу ажиллах бэлэн байдал (журам мөрдөх, ажилчдыг сургах, тоног төхөөрөмж, хэрэгсэл, хангамж)-ыг хангаж ажиллаж байна.	300.0	300.0
4		Гал унтраах анхан шатны багаж хэрэгсэл болох лоом, хүрз, сүх, хөрөө, хувин, хоолой, багор дэгээ, жоотуу, тармуур, хөөс, хорны суурь, тэмдэг тэмдэглээ, сарай, элсний хайрцаг, шланг зэргийг бэлэн байлгах.	Гал унтраах анхан шатны багаж хэрэгсэл болох лоом, хүрз, сүх, хөрөө, хувин, хоолой, багор дэгээ, жоотуу, тармуур, хөөс, хорны суурь, тэмдэг тэмдэглээ, сарай, элсний хайрцаг, шланг зэргийг бэлэн байршуулсан.	Дотоод зардал	
5		Төслийн тухай мэдээллийн самбар, ажил эхлэх, дуусах хугацаа, холбоо барих хаяг, талбайн удирдах ажилтан, ачааны машинуудын явах зам, дэд төслийн зохион байгуулалт зэргийг мэдээлнэ.	Төслийн тухай мэдээллийн самбар, ажил эхлэх, дуусах хугацаа, холбоо барих хаяг, талбайн удирдах ажилтан, ачааны машинуудын явах зам, дэд төслийн зохион байгуулалт зэргийг мэдээлэн ажиллаж байна.	200.0	200.0
6	Халдварт өвчин гарах	Цэвэрлэгээ, халдваргүйтгэлийг графикийн дагуу хийдэг, бүртгэл хөтөлдөг, дотоод хяналтын журам боловсруулж мөрдөх, хяналтын ажилтныг томилон ажлын	Цэвэрлэгээ, халдваргүйтгэлийг графикийн дагуу хийж, бүртгэл хөтөлж, дотоод хяналтын журам боловсруулан мөрдөж, хяналтын ажилтныг томилон ажлын байрны тодорхойлолтод ажил үүргийн	Дотоод зардал	

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	2022 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний осол эрсдэлийн менежментийн хүрээнд төлөвлөсөн ажил	2022 онд хэрэгжүүлсэн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг
		байрны тодорхойлолтод ажил үүргийн хуваарийг нарийн тусгах	хуваарийг нарийн тусган ажиллаж байна.		
7		Ажилчид ажлын байрны эрүүл мэнд, аюулгүй байдлын эрсдэл, аюулгүй байдлын дүрмийг хатуу мөрдөх талаар танилцуулна	Ажилчид ажлын байрны эрүүл мэнд, аюулгүй байдлын эрсдэл, аюулгүй байдлын дүрмийг хатуу мөрдөх талаар танилцуулан ажиллаж байна.	Дотоод зардал	
8		Ажиллагсдыг зориулалтын иж бүрэн хувцас хэрэгслээр хангах	Ажиллагсдыг зориулалтын иж бүрэн хувцас хэрэгслээр ханган ажиллаж байна.	Үйл ажиллагааны зардал	
Нийт дүн					500,000.0

Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний хүрээнд хэрэгжүүлсэн ажлууд:

- Болзошгүй аюул ослын үед ашиглах бүрэн ажиллагаатай галын хор, багаж хэрэгслүүдийг бүх объектуудад байршуулж, галын аюулын үед ашиглах ослын гарцын зураглал хийж төвийн доторх хананд тавьсан.

Зураг 38. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн хашианд байх галын хор, багаж хэрэгслийн зураг

Зураг 39. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн галын хорны зураг

- Цэвэрлэгээ, халдваргүйтгэлийг графикийн дагуу хийж, бүртгэл хөтөлж, дотоод хяналтын журам боловсруулан мөрдөж, хяналтын ажилтныг томилон ажлын байрны тодорхойлолтод ажил үүргийн хуваарийг нарийн тусган ажиллаж байна..

Зураг 40. Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвд шавж устгал хийж буй фото зураг

- Элемент ХХК нь эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлын төвийн ажиллагсдыг зориулалтын иж бүрэн хувцас, хэрэгслээр ханган ажиллаж байна. Үүнд:

Зураг 41. Туслах ажилтны өвөл, зуны иж бүрэн хувцас, хэрэглэлийн фото зураг

Зураг 42. Оффисын ажилтан болон тогоочийн ажлын хувцасны фото зураг

Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний хүрээнд нэмэлтээр хийсэн арга хэмжээ:

“Элемент” ХХК нь Монголын улаан загалмай нийгэмлэгтэй хамтран эрүүл мэнд анхны тусламжийн сургалтыг нийт ажилчид дунд зохион байгуулсан. Сургалт нь дараах агуулгын хүрээнд хичээл заасан. Үүнд:

- МУЗН-ийн танилцуулга
- Анхны тусламжийн ерөнхий ойлголт
- Хүний биеийн эрхтэн тогтолцоо
- СПР зүрх уушгины сэхээн амьдруулалд
- Халууны нөлөөлөл ба түлэгдэлт
- Химийн хортой бодис түүний нөлөөлөл

Зураг 43. Эрүүл мэнд анхан тусламж үзүүлэх сургалтад сууж буй фото зураг №1

Зураг 44. Эрүүл мэнд анхан тусламж үзүүлэх сургалтад сууж буй фото зураг №2

БАТЛАВ
НАЛАЙХ ДҮҮРГИЙН
УЛААН ЗАГАЛМАЙ ХОРООНЫ
ДАРГА Б.ЦОГЗОЛМАА
2022 оны 06 дугаар сарын 22 өдөр

МОНГОЛЫН УЛААН ЗАГАЛМАЙ НИЙГЭМЛЭГИЙН
ЭРҮҮЛ МЭНД АНХНЫ ТУСЛАМЖИЙН СУРГАЛТЫН УДИРДАМЖ ХӨТӨЛБӨР

Налайх дүүрэг

ЗОРИЛГО:

Байгалийн болон хүний үйл ажиллагаанаас шалтгаалсан гамшиг, аливаа осол гэмтэлтэй үед хүний амь насыг аврах, зовлон шаналлыг багасгах, нэрвэгдэгсдэд туслах, тэдэнд сэтгэл зүйн дэмжлэг үзүүлж тайтгаруулан хамгаалахад бүхий л бололцоог ашиглаж бэлэн байдлыг хангах нь бидний болоод нийгмийн үүрэг бодоод байна.

Анхны тусламж гэдэг нь гэнэтийн аваар, үйлдвэрийн осол гэмтэл, байгалийн аюулт үзэгдлээс шалтгаалан учирч болзошгүй гэмтлийн үед цаг алдалгүй яаралтай эрүүл мэнд анхны тусламж үзүүлэн хүний амь нас аврах, эдгэрэлтийг түргэсгэх ба дээрх мэдлэгийг хүн бүр эзэмшиж чадсанаар өөрийгөө болон бусдыг аврах хамгаалах ач холбогдолтой.

ХААНА:

Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдалын устгалын үйлдвэр “ЭЛЬМЕНТ” ХХК

ХЭЗЭЭ: 2022 оны 06 дугаар сарын 23

ХӨТӨЛБӨР:

	Сургалтын нэр	Хугацаа	Сургалтын багш
1	МУЗН ийн танилцуулага	14.00-16.00	МУЗН-ийн эрүүл мэнд анхны тусламжийн сургагч багш, Налайх дүүргийн Улаан загалмай хорооны дарга Б.Цогзолмаа
	Анхны тусламжийн ерөнхий ойлголт		
	Хүний биеийн эрхтэн тогтолцоо		
	СПР зүрх уушигний сэхээн амьдруулалт		
	Халууны нөлөөлөл ба түлэгдэлт		
	Химийн хортой бодис түүний нөлөөлөл		

Боловсруулсан арга зүйч *Я.Цэрмаа* Я.Цэрмаа

2022 он Сургалтанд хамрагдсан ажилчдын мэдээлэл

2022 оны 06 сарын 22-ны өдөр

№	Овог	Нэр	Албан тушаал	Гарын үсэг	Санал, гомдол
1	Зундуй	Баярсайхан	Ерөнхий захирал		
2	Батбуян	Ундармаа	Ерөнхий менежер		
3	Баярсайхан	Энхбадрал	Гүйцэтгэх захирал		
4	Нямдорж	Пүрэвсүрэн	Тооцооны нягтлан бодогч		
5	Александр	Энхтуяа	Ерөнхий нягтлан бодогч		
6	Найдандорж	Болор	Эрүүл ахуйч, Халдвар судлаач эмч		
7	Хуанбэй	Бауржан	Техникч	<i>Бауржан</i>	
8	Болдбаатар	Болдсайхан	Тоног төхөөрөмжийн инженер		
9	Ширэндэв	Алтанчимэг	Угаагч	<i>Ширэндэв</i>	
10	Мөнхсүлд	Гантулга	туслах ажилчин	<i>Гантулга</i>	
11	Батжаргал	Баярхүү	автоклавчин	<i>Баярхүү</i>	
12	Сүрэнжав	Батсүрэн	жолооч	<i>Батсүрэн</i>	
13	Батдорж	Батболд	жолооч		
14	Балдорж	Баянмөнх	жолооч	<i>Баянмөнх</i>	
15	Энхбаатар	Тэмүүжин	Жолооч	<i>Тэмүүжин</i>	
16	Намдалдагва	Энхбаатар	Техникч	<i>Энхбаатар</i>	
17	Содномпил	Батжаргал	Жолооч		
18	Бахатхаан	Өмөргүл	Үйлчлэгч	<i>Өмөргүл</i>	
19	Төмөрбаатар	Цогбаатар	Техникч	<i>Цогбаатар</i>	
20	Ганбат	Батчулуун	Техникч	<i>Батчулуун</i>	
21	Дамба	Баатарсүх	Жолооч	<i>Баатарсүх</i>	
22	Баярмагнай	Заяабаатар	Гагнуурчин		
23	Чимэд	Ганбаяр	Гагнуурчин		
24	Нэмэх	Рэнцэнхорлоо	Харуул	<i>Х.Р.С.</i>	
25	Жанчивдорж	Сүхбат	автоклавчин	<i>Сүхбат</i>	
26	Зул	Одмаа	Тогооч		
27	Нямдорж	Дагдандарьсүрэн	Тогооч	<i>Дагдандарьсүрэн</i>	
28	Төртөгтох	Баяраа	Тоног төхөөрөмжийн инженер		
29	Эрдэнэбат	Ганбаяр	Тоног төхөөрөмжийн инженер		
30	Цогбадрах	Болдбаатар	туслах ажилчин		
31	Бөрхүү	Алтаншагай	туслах ажилтан		
32	Энхтөр	Алтаншагай	Жолооч	<i>Энхтөр</i>	
33	Төлөвбай	Бэрхбол	Жолооч	<i>Бэрхбол</i>	
34	Батбилэг	Батбаясгалан	Жолооч	<i>Батбаясгалан</i>	
35	Доржлагма	Элбэгжаргал	Жолооч	<i>Элбэгжаргал</i>	
36	Алтангэрэл	Уранчимэг	Химич	<i>Уранчимэг</i>	
37	Доржлалам	Өлзий	ХАБЭАА Химич	<i>Өлзий</i>	
38	Булганбай	Ханагат	Жолооч	<i>Ханагат</i>	
39	Тохол	Рысгүл	Угаагч	<i>Рысгүл</i>	
40	Батчулуун	Нямсүрэн	Туслах ажилтан	<i>Нямсүрэн</i>	
41	Дугарсүрэн	Машбат	Харуул	<i>Машбат</i>	
42	Камилов	Серэг	Туслах ажилтан	<i>Серэг</i>	
43	Баярсайхан	Ганбаатар	Туслах ажилчин		
44	<i>Эрэнцэнхорлоо</i>	<i>Баярхүү</i>		<i>Баярхүү</i>	
45	<i>Эрэнцэнхорлоо</i>				
46	<i>Монгол</i>	<i>Тогсмаргал</i>	<i>Харуул</i>	<i>Тогсмаргал</i>	
47	<i>Ариун</i>	<i>Тайврал</i>	<i>Харуул</i>	<i>Тайврал</i>	
48	<i>Тайврал</i>	<i>Тайврал</i>	<i>Харуул</i>	<i>Тайврал</i>	
49	<i>Тайврал</i>	<i>Тайврал</i>	<i>Х.А.Б.Э.А.А.</i>	<i>Тайврал</i>	
50					
51					
52					
53					
54					

БАТЛАВ:

“ЭЛЕМЕНТ” ХХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ /Б.ЭНХБАДРАЛ/

СУРГАЛТЫН ХӨТӨЛБӨР

Зорилго: Ажилчдын мэдлэгийг сэргээх, дээшлүүлэх, цаг үеийн мэдээ мэдээллээр хангах зорилгоор дараах агуулгаар давтан сургалтыг явуулна.

Хамрах хүрээ: Нийт ажилчид

Хугацаа: 2022.08.03-ний өглөө 08⁰⁰ цагт

Хаана: Үйлдвэрийн зааланд

Сургалт явуулах сэдэв:

№	Хичээлийн нэр	Үргэлжлэх хугацаа	Хичээл заах багш
1	Коронавируст халдварын өнөөгийн байдал, хувь хүний болон байгууллагын зүгээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	08 ⁰⁰ -08 ²⁰	Н.Болор /Эрүүл ахуйч, тархвар судлаач/
2	ЭМБ-ын хог хаягдал - Мэдлэг сэргээх - Асуулт, хариулт харилцан ярилцах		
3	- Химийн бодисын хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх, хадгалах, устгах - Химийн хорт болон аюултай бодисын ослын төрөл, шинж байдал - Химийн бодисонд хордсон үед үзүүлэх анхны тусламж	08 ²⁰ -08 ⁴⁵	А.Уранчимэг Д.Өлзий
4	- Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал	08 ⁴⁵ -09 ⁰⁰	А.Нэргүй

Сургалтын хөтөлбөр боловсруулсан:
Эрүүл ахуйч, тархвар судлаач Н.Болор

2022.08.03.

2022 он Сургалтанд хамрагдсан ажилчдын мэдээлэл

Сургалтын сэдэв	1	ЭМБ-ын аюултай хог хаягдал	Н.Болор
	2	Химийн хорт бодисыг цуглуулах, тээвэрлэх, хадгалалт, хамгаалал	Б.Ундармаа
	3	Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, хувийн хамгаалах хэрэгслийн зөв хэрэглээ	Н.Болор
	4	Химийн ба биологийн бодисын аюулгүй ажиллагаанд хэрэглэх хамгаалах хэрэгсэл, хэрэглэх зааварчилгаа Цус, биологийн шингэн асарсан үед АСГАРАЛТЫН БАГЦ хэрхэн ашиглах Химийн бодис асарсан үед АСГАРАЛТЫН БАГЦ хэрхэн ашиглах, аюулгүй ажиллагаа	Н.Болор Б.Ундармаа
	5	Хор аюулын лавлах материал гэж юу вэ?, тэдгээрийн хэрэглээ, ач холбогдол	А.Уранчимэ Г

2022 оны 08 сарын 03-ны өдөр

№* А9:А R50	Овог	Нэр	Албан тушаал	Гарын үсэг	Санал, гомдол
1	Зундуй	Баярсайхан	Ерөнхий захирал		
2	Батбуян	Ундармаа	Ерөнхий менежер		
3	Баярсайхан	Ганбаатар	туслах ажилчин	Ганбаатар	
4	Баярсайхан	Энхбадрал	Гүйцэтгэх захирал	Энх	
5	Нямдорж	Пүрэвсүрэн	Тооцооны нягтлан бодогч		
6	Александр	Энхтуяа	Ерөнхий нягтлан бодогч		
7	Найдандорж	Болор	Эрүүл ахуйч, Халдвар судлаач эмч	Болор	
8	Хуанбэй	Бауржан	Техникч		
9	Болдбаатар	Болдсайхан	Тоног төхөөрөмжийн инженер	Болдсайхан	
10	Ширэндэв	Алтанчимэг	Угаагч	Шир	
11	Мөнхсүлд	Гантулга	туслах ажилчин	Гантулга	
12	Батжаргал	Баярхүү	автоклавчин	Баярхүү	
13	Сүрэнжав	Батсүрэн	жолооч	Сүрэнжав	
14	Батдорж	Батболд	жолооч	Батболд	
15	Балдорж	Баянмөнх	жолооч	Баянмөнх	
16	Энхбаатар	Тэмүүжин	Жолооч	Тэмүүжин	
17	Намдалдагва	Энхбаатар	Техникч	Энхбаатар	
18	Содномпил	Батжаргал	Жолооч	Батжаргал	
19	Бахатхаан	Өмөргүл	Үйлчлэгч	Өмөргүл	
20	Төмөрбаатар	Цогтбаатар	Техникч	Цогтбаатар	
21	Ганбат	Батчулуун	Техникч	Батчулуун	
22	Дамба	Баатарсүх	Жолооч	Дамба	
23	Баярмагнай	Энхбаатар	Гагнуурчин	Энхбаатар	
24	Чимэд	Ганбаяр	Гагнуурчин	Чимэд	
25	Нэмэх	Рэнцэнхорлоо	Харуул	Нэмэх	
26	Жанчивдорж	Сүхбат	автоклавчин	Сүхбат	
27	Зул	Одмаа	Тогооч	Зул	
28	Нямдорж	Дагдандарьсүрэн	Тогооч	Дагдандарьсүрэн	
29	Төртөгтох	Баяраа	Тоног төхөөрөмжийн инженер		
30	Эрдэнэбат	Ганбаяр	Тоног төхөөрөмжийн инженер		
31	Цогбадрах	Болдбаатар	туслах ажилчин	Цогбадрах	
32	Борхүү	Алтаншагай	туслах ажилтан	Алтаншагай	

33	Энхтөр	Алтаншагай	Жолооч	<i>[Signature]</i>
34	Төлөвбай	Бэрхбол	Жолооч	<i>[Signature]</i>
35	~~Батбилэг~~	~~Батбаясгалан~~	~~Жолооч~~	
36	Доржпагма	Элбэгжаргал	Жолооч	<i>[Signature]</i>
37	Алтангэрэл	Уранчимэг	Химич	<i>[Signature]</i>
38	Доржлалам	Өлзий	ХАБЭАА	<i>[Signature]</i>
39	Булганбай	Ханагат	Жолооч	<i>[Signature]</i>
40	~~Төмөрсүх~~	~~Өлзийсайхан~~	~~Туслах ажилтан~~	
41	Тохол	Рыгүл	Угаач	<i>[Signature]</i>
42	~~Сайханбаяр~~	~~Эрдэнэмаам~~	~~Аж. ахуйн нярав~~	
43	Цэрэнбат	Амаржаргал	Туслах ажилтан	
44	Батчулуун	Гнямсүрэн	Туслах ажилтан	
45	~~Дугарсүрэн~~	~~Машбат~~	~~Харуул~~	
46	Камилов	Сөрэг	Туслах ажилтан	<i>[Signature]</i>
47	<i>ХАБ. М. Гьрчи.</i>	<i>Гьрчи.</i>	<i>ХАБ.</i>	<i>Гьрчи.</i>
48				
49				
50				
51				
52				
53				
54				
55				

“Элемент” ХХК нь Нийслэлийн онцгой байдлын газрын Налайх дүүргийн онцгой байдлын хэлтсийн гал түймэр унтраах, аврах 28 дугаар ангитай хамтран гал түймэр унтраах тактикийн дадлага, сургалтыг нийт ажилчид дунд зохион байгуулсан.

Зураг 45. Галын аюулгүй ажиллагааны тактикийн сургалтад хамрагдаж буй фото зураг

Зураг 46. Галын аюулгүй ажиллагааны тактикийн сургалтын фото зураг

НИЙСЛЭЛИЙН ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ГАЗРЫН
НАЛАЙХ ДҮҮРГИЙН ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ХЭЛТСИЙН
ГАЛ ТҮЙМЭР УНТРААХ, АВРАХ 28 ДУГААР АНГИ

ГАЛ ТҮЙМЭР УНТРААХ ТАКТИКИЙН ДАДЛАГА, СУРГАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Улаанбаатар хот 2022 он

ЗӨВШӨӨРӨВ
“ЭЛЕМЕНТ” ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ *Б.БЭЦЭГ* З.БАЯРСАЙХАН
ААН
2022 оны 09 сарын .....-ны өдөр

БАТЛАВ
НИЙСЛЭЛИЙН ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ГАЗРЫН
ГАЛ ТҮЙМЭРТЭЙ ТЭМЦЭХ ХЭЛТСИЙН ДАРГА,
ДЭД ХУРАНДАА *Ж.АЛТАНХУЯГ*
2022 оны 09 сарын .....-ны өдөр

ГАЛ ТҮЙМЭР УНТРААХ ТАКТИКИЙН ДАДЛАГА, СУРГАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

СЭДЭВ: “Элемент” ХХК-ийн аюултай хог хаягдал шатаах зууханд гарсан гал түймрийг унтраах

ХУГАЦАА: 2022 оны 09 дүгээр сарын 21-ний өдөр /140 минут/

БАЙРШИЛ:Налайх дүүрэг, 3-р хороо Бүс нуур 12610 тоот

ГАЛ ТҮЙМЭР УНТРААХ, АВРАХ 28 ДУГААР АНГИАС–6 км

ХЯНАСАН:
ГАЛ ТҮЙМЭР УНТРААХ, АВРАХ 28 ДУГААР
АНГИЙН ЗАХИРАГЧ
ХОШУУЧ *А.Мөнхбат* Н.МӨНХБАТ

БОЛОВСРУУЛСАН:
ГАЛ ТҮЙМЭР УНТРААХ, АВРАХ 28 ДУГААР
АНГИЙН САЛААНЫ ЗАХИРАГЧ,
АХЛАХ ДЭСЛЭГЧ *Э.Баасанжав* Э.БААСАНЖАВ

ШААРДЛАГАТАЙ УТАСНЫ ДУГААР:
“ЭЛЕМЕНТ ХХК”-ИЙН ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ,
ЭРҮҮЛ АХУЙ ХАРИУЦСАН АЖИЛТАН Д.ӨЛЗИЙ /85010584/

2022 он Сургалтанд хамрагдсан ажилчдын мэдээлэл

2022 оны 09 сарын 21-ны өдөр

№	Овог	Нэр	Албан тушаал	Гарын үсэг
1	Зундуй	Баярсайхан	Ерөнхий захирал	
2	Батбуян	Ундармаа	Ерөнхий менежер	
3	Баярсайхан	Энхбадрал	Гүйцэтгэх захирал	
4	Нямдорж	Пүрэвсүрэн	Тооцооны нягтлан бодогч	
5	Александр	Энхтуяа	Ерөнхий нягтлан бодогч	
6	Найдандорж	Болор	Эрүүл ахуйч, Халдвар судлаач эмч	Болор
7	Хуанбэй	Бауржан	Техникч	
8	Болдбаатар	Болдсайхан	Тоног төхөөрөмжийн инженер	Болдсайхан
9	Ширэндэв	Алтанчимэг	Угаагч	Ширэндэв
10	Мөнхсүлд	Гантулга	туслах ажилчин	Гантулга
11	Батжаргал	Баярхүү	автоклавчин	
12	Сүрэнжав	Батсүрэн	жолооч	Сүрэнжав
13	Батдорж	Батболд	жолооч	Батболд
14	Багдорж	Баянмөнх	жолооч	Баянмөнх
15	Энхбаатар	Тэмүүжин	Жолооч	Тэмүүжин
16	Намдалдагва	Энхбаатар	Техникч	Энхбаатар
17	Содномпил	Батжаргал	Жолооч	
18	Бахатхаан	Өмөргүл	Үйлчлэгч	Өмөргүл
19	Төмөрбаатар	Цогбаатар	Техникч	Цогбаатар
20	Ганбат	Батчулуун	Техникч	
21	Дамба	Баатарсүх	Жолооч	
22	Баярмагнай	Заяабаатар	Гагнуурчин	Заяабаатар
23	Чимэд	Ганбаяр	Гагнуурчин	
24	Нэмэх	Рэнцэнхорлоо	Харуул	Нэмэх
25	Жанчивдорж	Сүхбат	автоклавчин	Сүхбат
26	Зул	Одмаа	Тогооч	Одмаа
27	Нямдорж	Дагдандарьсүрэн	Тогооч	Дагдандарьсүрэн
28	Төртөгтох	Баяраа	Тоног төхөөрөмжийн инженер	
29	Эрдэнэбат	Ганбаяр	Тоног төхөөрөмжийн инженер	Ганбаяр
30	Цогбадрах	Болдбаатар	туслах ажилчин	
31	Борхүү	Алтаншагай	туслах ажилтан	
32	Энхтөр	Алтаншагай	Жолооч	
33	Төлөвбай	Бэрхбол	Жолооч	Бэрхбол
34	Батбилэг	Батбаясгалан	Жолооч	
35	Доржлагма	Элбэгжаргал	Жолооч	Элбэг
36	Алтангэрэл	Уранчимэг	Химич	Уранчимэг
37	Доржпалам	Өлзий	ХАБЗАА	Өлзий
38	Булганбай	Ханагат	Жолооч	Ханагат
39	Тохол	Рысгүл	Угаагч	
40	Батчулуун	Нямсүрэн	Туслах ажилтан	Нямсүрэн

7. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 9. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Хог хаягдлын ангилал	2022 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний хүрээнд төлөвлөсөн ажил	2022 онд хэрэгжүүлсэн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг
1	2	3			
1	Ахуйн	Ахуйн хатуу хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан хаях хогийн цэг байрлуулах	Ахуйн хатуу хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан хаях хогийн цэг байгуулсан.	Дотоод зардал	
		Хог хаягдлын цэгийг тогтмол ариутгаж байх	Хог хаягдлын цэгийн тогтмол ариутгаж халдваргүйжүүлж ажиллаж байна.	Дотоод зардал	
		Хуванцар сав, шил, лааз гэх мэт хаягдлыг хоёрдогч түүхий эд авах цэгт тушаах	Хуванцар сав, шил, лааз гэх мэт хаягдлыг хоёрдогч түүхий эд авах цэгт тушаах борлуулж байна.	Үйл ажиллагааны зардал	
2	Үйлдвэрийн	Эзэмшил газрын ил задгай хаягдсан хогийг ангилан ялгаж цэвэрлэж байх	Ил задгай хог хаяхгүй дор бүр нь цэвэрлэж ангилан ялгаж ажиллаж байна.	Дотоод зардал	
		Үүсэх хог хаягдлын төрөл, кодыг ЗГ-ын 116 тогтоолд заасан хог хаягдлын кодчилсон жагсаалтын дагуу тогтоосон байх	Элемент ХХК нь ландфиллд булшилж устгах аюултай хог хаягдлын жагсаалт, түүнийг байгуулах, доторлогооны болон шүүрэл цуглуулах систем, ландфиллд хийх болон хориглох шаардлага, савласан хог хаягдал ландфиллд байршуулах, шатамхай, нийцгүй болон их хэмжээний савлагаагүй шингэнийг ландфиллд булшлах арга, хяналт шинжилгээ, үерийн усны систем, хаалтын ажиллагааны журам боловсруулан дотооддоо мөрдөн ажиллаж байна.	Дотоод зардал	
3	Аюултай	Шатаах байгууламжид үл шатах хэсгийг ялгах ажлын нэгдсэн удирдамж боловсруулах	Шатаах байгууламжид үл шатах хэсгийг ялгах ажлын нэгдсэн удирдамж боловсруулан ажилласан.	Үйл ажиллагааны зардал	
		Хатуу үлдэгдлийн нэгдсэн менежмент боловсруулах	Хатуу үлдэгдлийн нэгдсэн менежмент боловсруулан ажиллаж байна.	Үйл ажиллагааны зардал	
		Шатаах байгууламж бүхий үйлдвэрийн утаа цэвэрлэх төхөөрөмжөөс үүссэн үлдэгдлийн менежмент	Шатаах байгууламж бүхий үйлдвэрийн утаа цэвэрлэх төхөөрөмжөөс үүссэн үлдэгдлийн менежмент боловсруулан ажиллаж байгаа.	Үйл ажиллагааны зардал	
Нийт дүн				-	

Хог хаягдлын төлөвлөгөөний хүрээнд хэрэгжүүлсэн ажлууд:

- Элемент ХХК нь ландфиллд булшилж устгах аюултай хог хаягдлын жагсаалт, түүнийг байгуулах, доторлогооны болон шүүрэл цуглуулах систем, ландфиллд хийх болон хориглох шаардлага, савласан хог хаягдал ландфиллд байршуулах, шатамхай, нийцгүй болон их хэмжээний савлагаагүй шингэнийг ландфиллд булшлах арга, хяналт шинжилгээ, үерийн усны систем, хаалтын ажиллагааны журам боловсруулан дотооддоо мөрдөн ажиллаж байна. Ландфиллын талбайг барьж байгуулахад зарцуулсан зардлын тооцоог доор харуулав.

Ландфиллийн талбайд зарцуулсан зардал

2021.10.18

№	Он сар өдөр	Гарсан зардлууд	Тоо ширхэг	Нэг бүрд гарсан дүн /төгрөг/	Нийт дүн
1	2021.09.02	Шороо түрэх ажил /өдөр/	3	500000	1,500,000
2	2021.09.10	Дайрга /машин 18м3/	30	150000	4,500,000
3	2021.09.17	Дайрга тараах ажлын хөлс /төгрөг/	1	1500000	1,500,000
4	2021.09.20	Хайрга /машин 18м3/	20	270000	5,400,000
5	2021.09.25	Хайрга тараах ажлын хөлс /төгрөг/	1	1500000	1,500,000
6	2021.09.30	Шар шавар /машин 18м3/	10	160000	1,600,000
7	2021.10.03	Шар шавар тараах ажлын хөлс /төгрөг/	1	800000	800,000
8	2021.10.07	Бетон /м3/	23	205000	4,715,000
9	2021.10.07	Голцоо /ширхэг/	3	350000	1,050,000
10	2021.10.07	Голцоо таг /ширхэг/	2	200000	400,000
11	2021.10.12	Геомембрам 1-р үе /м/	120	95166	11,419,920
12	2021.10.12	Геомембрам 2-р үе /м/	120	95166	11,419,920
13	2021.10.12	Геомембрам 3-р үе /м/	120	95166	11,419,920
14	2021.10.12	Геомембрам тээвэр, кран	1	5530000	5,530,000
15	2021.10.15	Ландфиллийн талбайн нийт ажлын хөлс	1	8000000	8,000,000
16	2021.10.18	Далангийн хавтан /ширхэг/	1150	2500	2,875,000
17	2021.10.18	Далангийн хавтан наах ажил гүйцэтгэх дүн /төгрөг/	1	3500000	3,500,000
18	2021.10.18	Бусад зардал /элс, ус, хоол, бм/	1	1000000	1,000,000
					78,129,760

Тооцсон нягтлан бодогч:

А. Энхтуяа

 ЭЛЕМЕНТ ХХК	ЛАНДФИЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

ЭЛЕМЕНТ ХХК

Ландфиллд булшилж устгах аюултай хог хаягдлын жагсаалт, түүнийг байгуулах, доторлогооны болон шүүрэл цуглуулах систем, ландфиллд хийх болон хориглох шаардлага, савласан хог хаягдал ландфиллд байршуулах, шатамхай, нийцгүй болон их хэмжээний савлагаагүй шингэнийг ландфиллд булшилаа арга, хяналт шинжилгээ, үерийн усны систем, хаалтын ажиллагаа

 ЭЛЕМЕНТ ХХК	ЛАНДФИЛЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

1. ЗОРИЛГО:

Аюултай хог хаягдлын ландфилл хийх аргачлал, бүтэц, түүний хяналт шинжилгээ, хаалтын үйл явцийг энэхүү журмаар зохицуулна.

2. ХАМРАХ ХҮРЭЭ:

“Элемент” ХХК-ийн нийт ажилчид энэхүү журмыг мөрдөнө.

3. ЛАНДФИЛЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ

№	Хог хаягдлын дэд бүлэг	Хог хаягдлын код	Хог хаягдлын төрөл	Аюул-ын зэрэглэл	Хаягдал химийн бодисын нэр	CAS No.	Хүлээн авах хэмжээ		Ландфиллд хийх	
							1 жилд (тн)	5 жилд (тн)	9 жилд (тн)	13 жилд (тн)
1	Хүчил үйлдвэрлэх, бэлтгэх, тээвэрлэх, хэрэглэх үед үүсэх хаягдал	06 01 01*	Хүхрийн хүчил ба хүхэрлэг хүчил	A	Хүхрийн хүчил	7664-38-2	1	5	0.7	3.5
		06 01 02*	Хлорт устөрөгчийн хүчил (давсны хүчил)	A	Давсны хүчил	7647-01-0	0.5	2.5	0.35	1.75
		06 01 03*	Фторт устөрөгчийн хүчил	A	Фторт устөрөгчийн хүчил		0.1	0.5	0.07	0.35
		06 01 04*	Фосфорын ба фосфорлог хүчил	A	Фосфорлог хүчил	7764-38-2	0.2	1	0.14	0.7
		06 01 05*	Азотын хүчил ба азотлог хүчил	A	Азотын хүчил	7697-37-2	0.37	1.85	0.259	1.295
		06 01 06*	Бусад хүчил	A	Цууны хүчил	64-19-7	2	10	1.4	7
2	Шүлт үйлдвэрлэх, бэлтгэх, тээвэрлэх, хэрэглэх үед үүсэх хаягдал	06 02 01*	Кальцийн гидроксид	A	Кальцийн гидроксид	1305-62-0	4	20	2.8	14
		06 02 02*	Аммонийн гидроксид	A	Аммонийн гидроксид	1336-21-6	2.2	11	1.54	7.7
		06 02 03*	Натрийн ба калийн гидроксид	A	Натрийн гидроксид	1310-73-2	3	15	2.1	10.5
		06 02 04*	Бусад шүлт	A	калийн гидроксид	1305-62-0	2.5	12.5	1.75	8.75
3	Эм үйлдвэрлэх, бэлтгэх, тээвэрлэх, хэрэглэх үед үүсэх хаягдал	07 05 01*	Усан угаагч шингэн ба эх уусмал	A			0.5	2.5	0.35	1.75

 ЭЛЕМЕНТ ХХК	ЛАНДФИЛЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

		07 05 02*	Галогент органик уусгагч, угаагч шингэн, эх уусмал	A		0.2	1	0.14	0.7
		07 05 03*	Бусад органик уусгагч, угаагч шингэн, эх уусмал	A		0.045	0.225	0.0315	0.1575
		07 05 05*	Бусад тунадас, үлдэгдэл	A		0.12	0.6	0.084	0.42
		07 05 07*	Бусад шүүгдсэн хатуу хэсэг ба ашигласан абсорбент	A		0.5	2.5	0.35	1.75
		07 05 08*	Хаягдал усны анхан шатны цэвэрлэгээнээс үүсэх аюултай бодис агуулсан лаг	X		0.1	0.5	0.07	0.35
4	Өнгөт төмөрлөгийн гидрометаллургийн процессын хаягдал	11 02 03	Зэсийн гидрометаллургийн процессын хортой бодис агуулсан хаягдал	X	Хартугалга 7439-92-1 Хүхрийн хүчил 7664-38-2 Цууны хүчил 64-19-7 Давсны хүчил 7647-01-0 Азотын хүчил 7697-37-2 Хартугалга 7439-92-1	50	250	50	250

 ЭЛЕМЕНТ ХХК	ЛАНДФИЛЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

5	Шингээгч, бохир алчуур материал, фильтрийн материал, тусгайлан заагдаагүй хамгаалалтын хувцас	15 02 01*	Хортой бодисоор бохирдсон шингээгч, бохир алчуур материал, фильтрийн материал, тусгайлан заагдаагүй хамгаалалтын хувцас	A			1.5	7.5	1.05	5.25
6	Исэлдүүлэгч бодисын хаягдал	16 09 01*	Перманганатууд (калийн перманганат г.м)	A	калийн перманганат	7722-64-7	0.5	2.5	0.35	1.75
7	Хүний эрүүл мэндийн оношлогоо, эмчилгээ, төрөлт болон урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаанаас үүсэх хаягдал	18 01 02*	Эмгэг хог хаягдал (хүний биеийн эд эрхтэн, хэсэг болон цус, цусан бүтээгдэхүүн, нөөцөлсөн цус (18 01 03-д зааснаас бусад))	A			61.1	305.5	61.1	305.5
		18 01 03*	Цуглуулах, устгахад тусгай шаардлага тавигддаг халдвартай хаягдал	A			985.3	4926.5	985.3	4926.5
		18 01 05*	Хортой бодис агуулсан химийн бодисын хаягдал	X			3.1	15.5	2.17	10.85
		18 01 07*	Эсэд хортой нөлөөтэй хог хаягдал (Цитотоксик, цитостатик эм гэх мэт)	A			2	10	2	10
		18 01 09*	Шүдний эмнэлгийн	A			0.8	4	0.8	4

 ЭЛЕМЕНТ ХХК	ЛАНДФИЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

8	Мал, амьтны эрүүл мэндийн оношлогоо, эмчилгээ, судалгаа болон урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаанаас үүсэх хаягдал	18 01 10*	амальгам хаягдал Халдвартай шингэн хаягдлын анхан шатны цэвэрлэгээнээс үүсэх лаг	A			1	5	1	5
		18 02 02*	Цуглуулах, устгахад тусгай шаардлага тавигддаг халдвартай хаягдал	A			50.5	252.5	50.5	252.5
		18 02 04*	Хортой бодис агуулсан химийн бодисын хаягдал	X			0.25	1.25	0.25	1.25
		18 02 06*	Эсэд хортой нөлөөтэй хог хаягдал (Цитотоксик, цитостатик эм гэх мэт)	A			0.6	3	0.6	3
9	Ахуйн хог хаягдал (түүнтэй найрлага, бүтцийн хувьд ижил үйлдвэр, үйлчилгээ, албан байгууллагын хог хаягдал)	20 01 06*	Уусгагч	A	Этилен	74-85-1	0.05	0.25	0.035	0.175
					Толуол	108-88-3	1.5	7.5	1.05	5.25
					Хлорфор м	56-23-5	0.1	0.5	0.07	0.35
		20 01 07*	Хүчил	A			1.89	9.45	1.323	6.615
		20 01 08*	Шүлт	A			2.3	11.5	1.61	8.05
		20 01 15*	Хортой бодис агуулсан будаг, бэх, цавуу, резин	X			2	10	1.4	7
		20 01 19*	Эсэд хортой нөлөөтэй хог хаягдал (цитотоксик, цитостатик эм гэх мэт)	A			2	10	1.4	7
Нийт							1183.83	5919.125	1174.14	5870.71

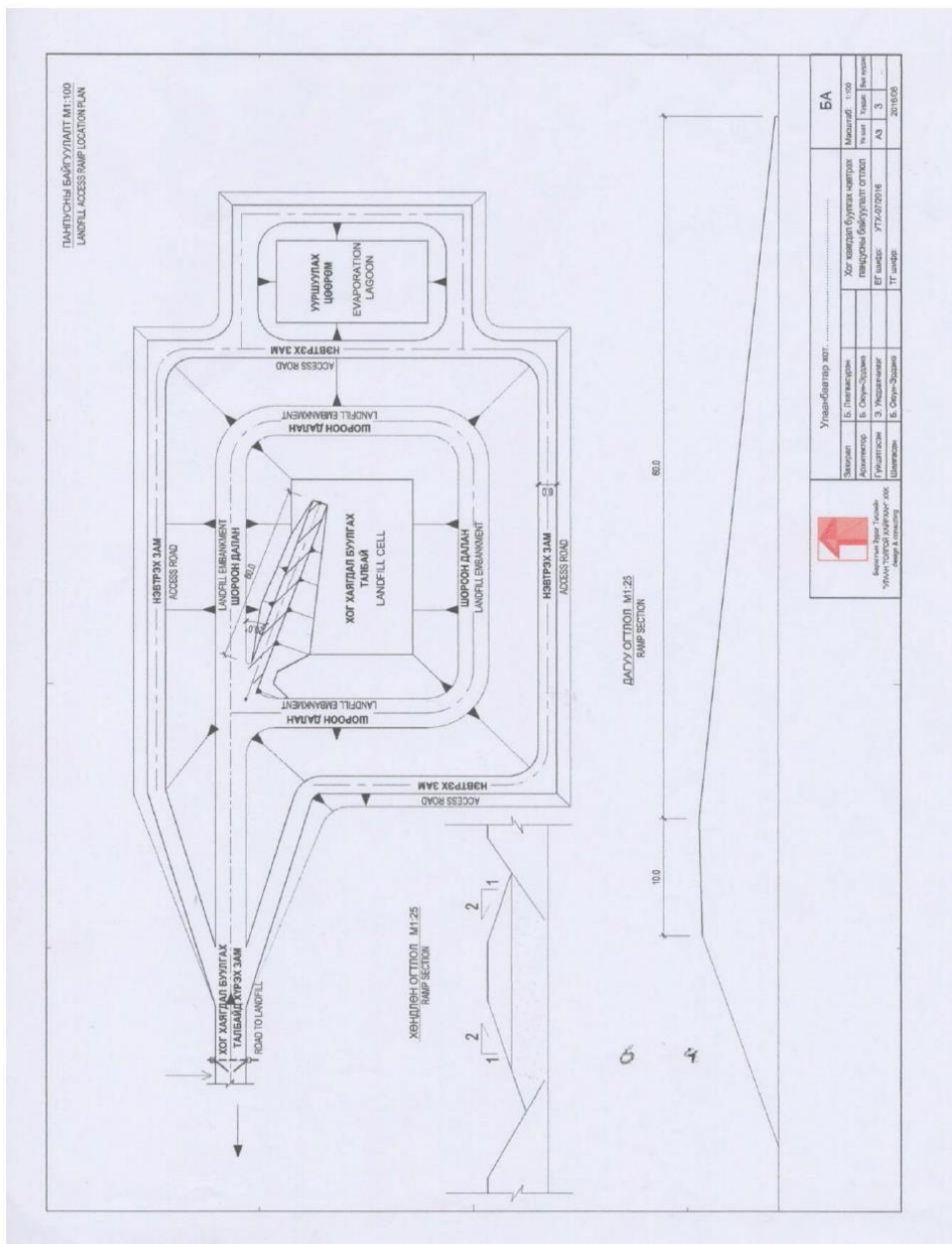
 ЭЛЕМЕНТ ХХК	ЛАНДФИЛЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

Эдгээр химийн бодисын хаягдлыг шууд ландфиллд хийнэ гэж ойлгож болохгүй ба бодис тус бүрийг тусгай арга аргачлалын дагуу саармагжуулж идэмхий, исэлдүүлэгч шинж чанрыг идэвхигүй хэлбэрт шилжүүлсний дараагаар аюулгүй болохыг баталсан тохиолдолд ландфиллд хийж устгана.

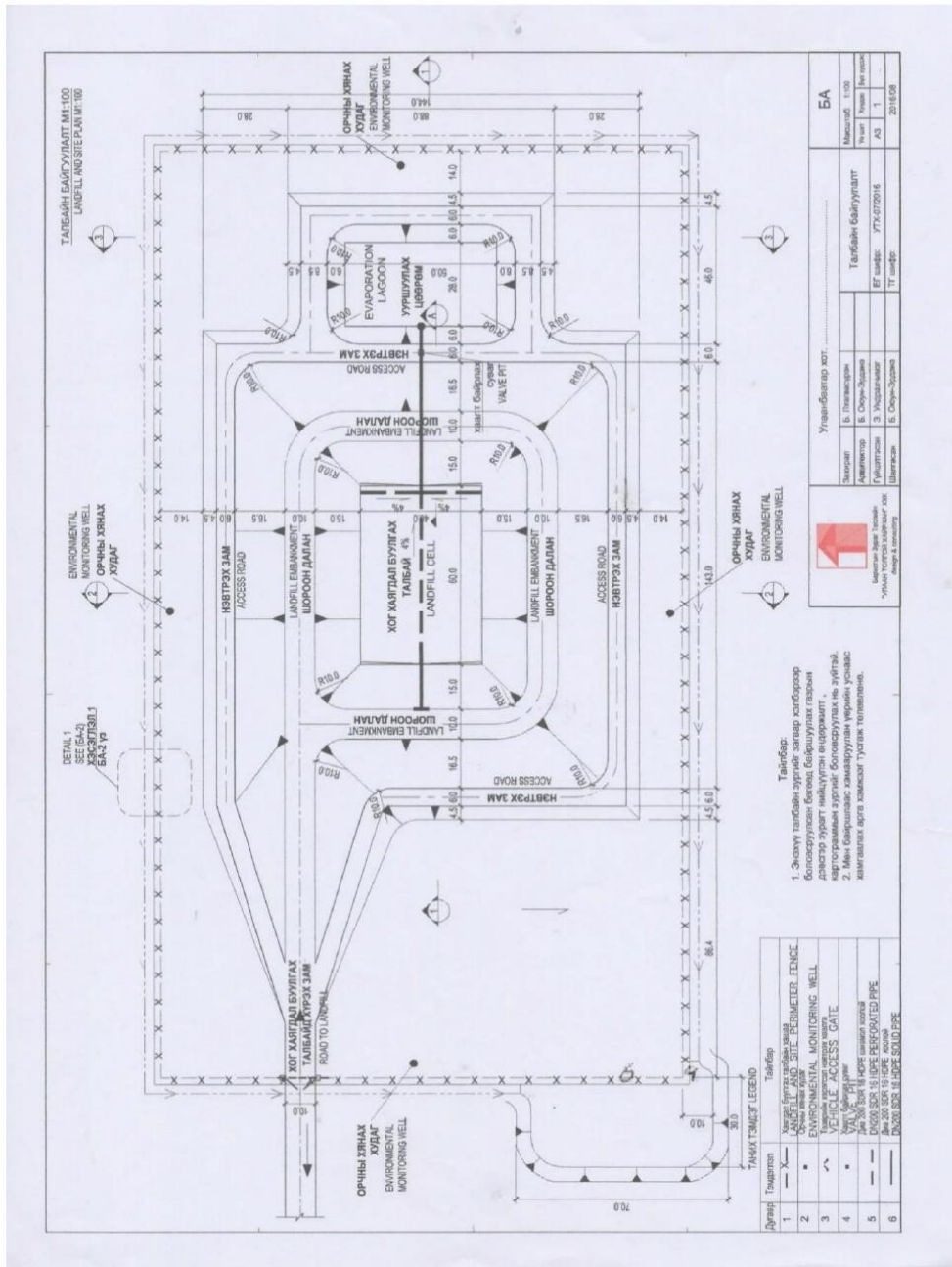
11, 18-р бүлгийн хог хаягдлаас бусад бодисын хаягдлыг ландфиллд хийх хэмжээг тооцохдоо зөвхөн тухайн хаягдал бодисоос ландфиллд орох хэмжээг тооцсон ба саармагжуулалтанд ашиглах химийн бодис болон хатууруулах, идэвхгүйжүүлэх зэрэг нэгдлийг тооцоолоогүй болно. Саармагжуулах урвалын гарц дунджаар 70% гэж үзэв.

	<p>ЛАНДФИЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА</p>
<p>Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02</p>	<p>Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07</p>
<p>Хувилбар: №1</p>	

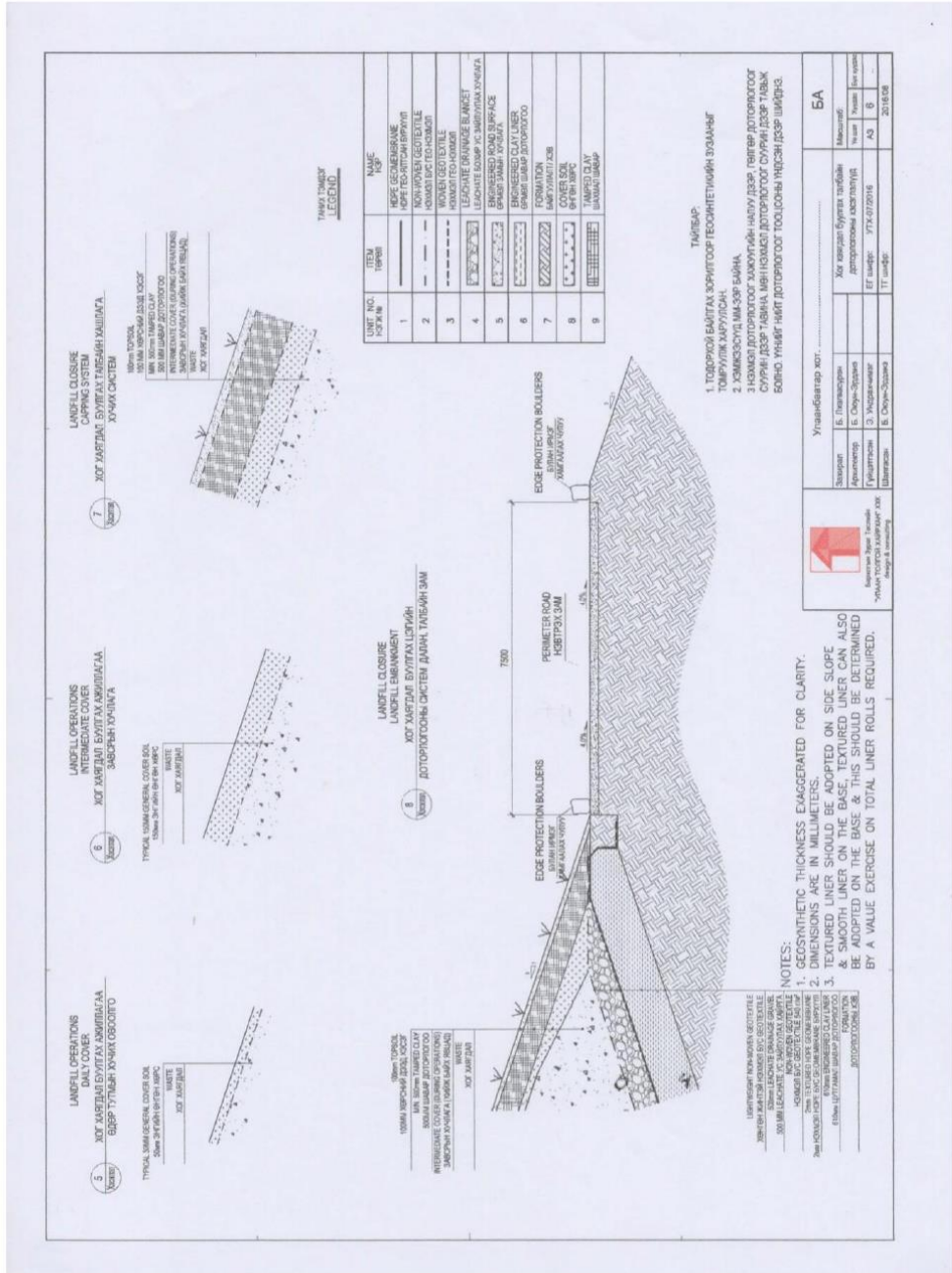
4. ЗУРАГ ТӨСӨЛ

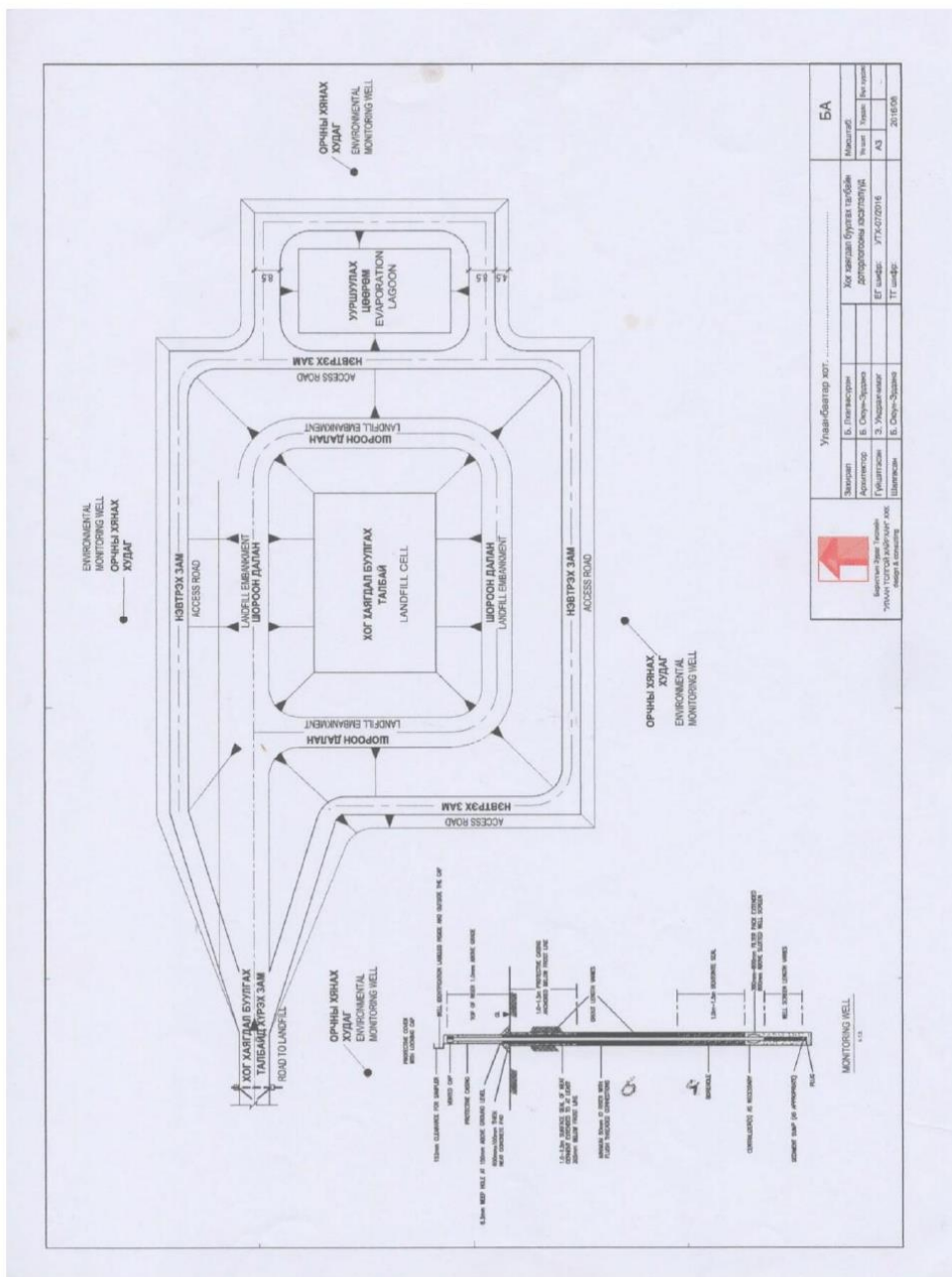
 <p>ЭЛЕМЕНТ ХХК</p>	ЛАНДФИЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, УЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

 ЭЛЕМЕНТ ХХК	ЛАНДФИЛЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, УЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

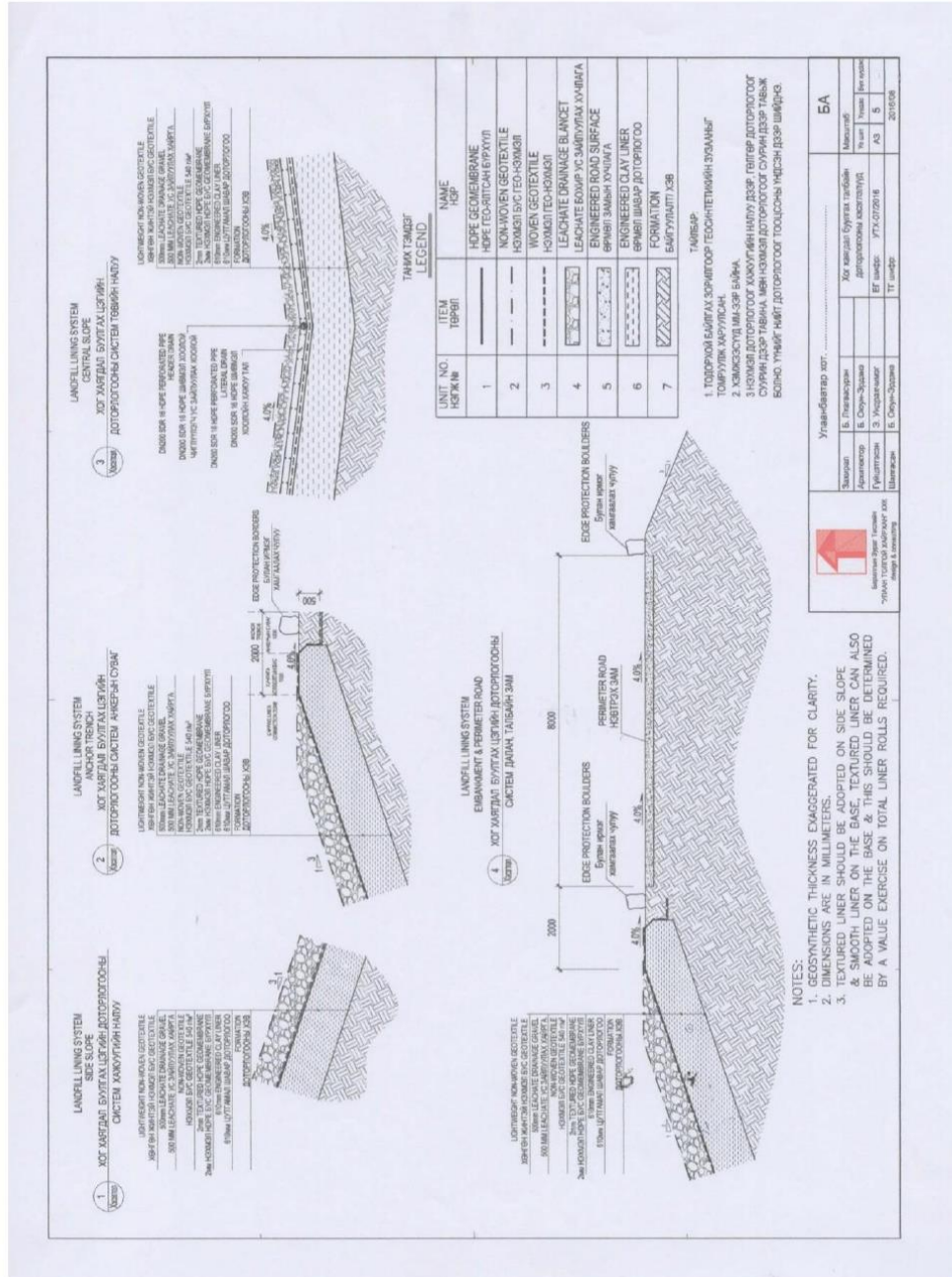

	ЛАНДФИЛЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, УЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

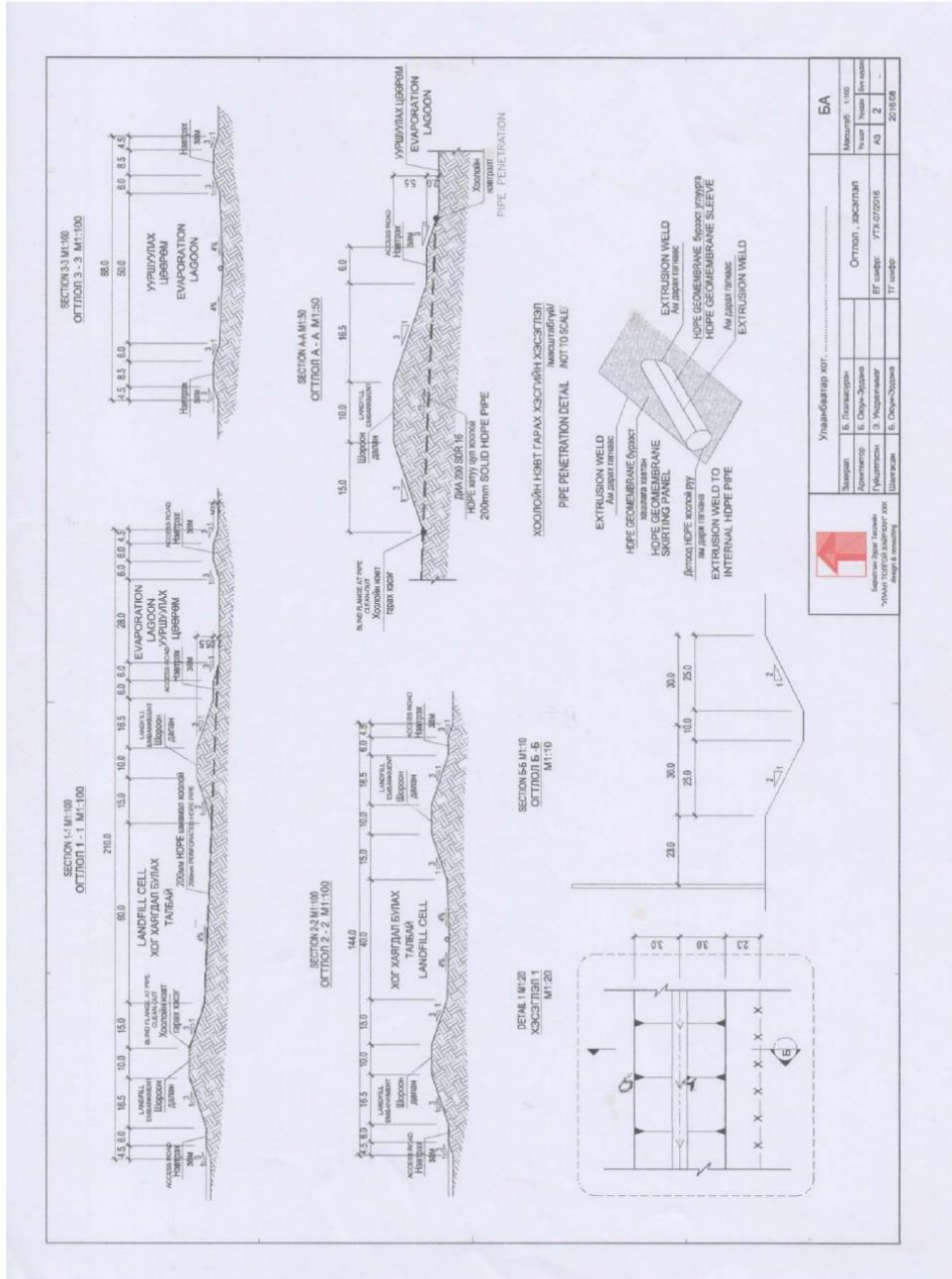
10

 <p>ЭЛЕМЕНТ ХХК</p>	ЛАНДФИЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, УЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА	
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07

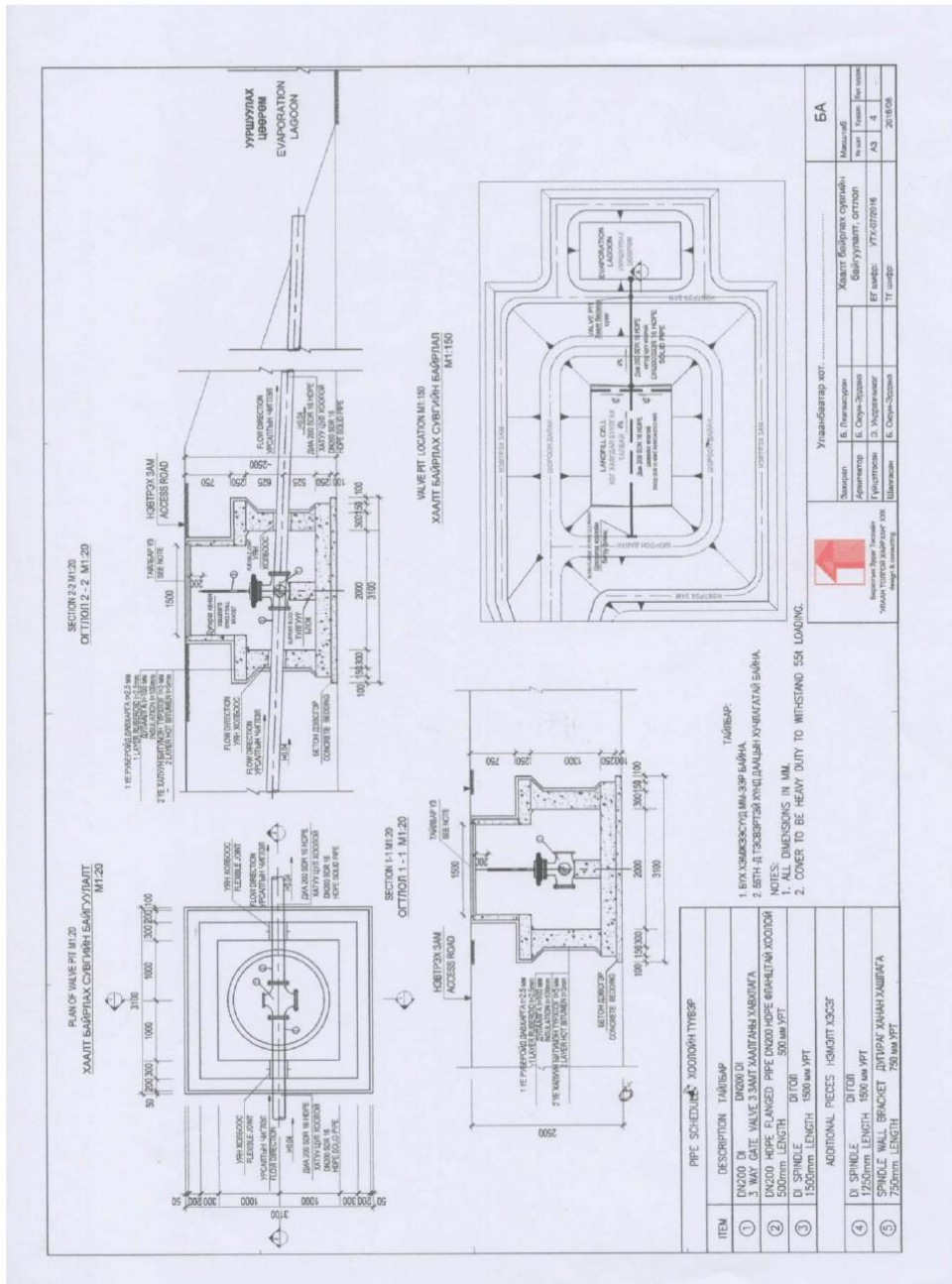

	<p>ЛАНДФИЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, УЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА</p>	<p>Хувилбар: №1</p>
<p>Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02</p>	<p>Бичиг баримтын дугаар: E-2019-07</p>	<p>Хувилбар: №1</p>

Улаанбаатар хот:		БА	
Засаг захирал	Б. Ганзориг	Масштаб	1:500
Ажилтан	Б. Оюун-Зураг	Төрөл	Төсөл
Урьдчилсан	З. Умаржав	Аж	2
Шуудан	Б. Оюун-Зураг	ТГ мөдөр	2018.08

 <p>ЭЛЕМЕНТ ХХК</p>	ЛАНДФИЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, УЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

 ЭЛЕМЕНТ ХХК	ЛАНДФИЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

5. АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЛАНДФИЛЛЫН БҮТЭЦ, ЕРӨНХИЙ ШААРДЛАГА

5.1 Аюултай хог хаягдлын ландфиллын ерөнхий шаардлага, доторлогооны систем

Аюултай хог хаягдлын ландфилл нь Хог хаягдлын тухай хуулийн 34 дүгээр зүйлд зааснаас гадна дараахь шаардлагыг хангасан байна.

5.1.1 Ландфиллын суурийн налуу нь 1 болон түүнээс дээш градус байна.

5.1.2 Ландфилл нь 2 үеэс бүрдсэн доторлогооны системтэй байна: нэвчилтийн хурд нь $1 \cdot 10^{-7}$ см/сек-ээс ихгүй, нягтаршуулсан хөрс эсвэл шавран үе байна.

5.1.3 Доторлогоо нь дараахь шаардлагыг хангасан байна.

- доторлогооны материал нь хог хаягдал болон түүний шүүрэлд химийн хувьд тэсвэртэй, даралтын зөрүү, цаг агаарын нөхцөл, суурилуулалт болон өдөр тутмын үйл ажиллагааны үед эвдэрч гэмтэхээргүй зузаан, бат бөх байх;
- ландфиллын суурь нь доторлогооны материалын дээр болон доороос үзүүлэх даралтын зөрүүг тэсвэрлэхэд дэмжлэг үзүүлэхээр төлөвлөгдөж, хийгдсэн байх;
- хог хаягдал болон түүний шүүрлээр бохирдож болох газрын хөрсийг бүрэн бүрхсэн байх.

5.2 Шүүрэл цуглуулах систем

5.2.1 Ландфилл нь доторлогооны дээд үед үүссэн гэмтлээс үүсэх шүүрлийг эрт үед нь илрүүлэх, түүнийг цуглуулах, зайлуулах зориулалттай шүүрлийг мэдрэх системтэй байх ба шүүрлийг мэдрэх систем нь доторлогооны үеүдийн хооронд, доод нийлмэл үеийн дээр байрлана.

5.2.2 Шүүрлийг мэдрэх систем нь дараахь шаардлагыг хангасан байна:

а/ нэвчилтийн хурд нь $1 \cdot 10^{-2}$ см/сек болон түүнээс дээш, үрэл хэлбэрийн материалаар хийгдсэн бол зузаан нь 30 см болон түүнээс дээш байх; эсхүл дамжуулах чадвар нь $3 \cdot 10^{-5} \text{ м}^2/\text{сек}$ болон түүнээс дээш синтетик геонет материалаар хийгдсэн байх;

б/ хог хаягдал болон түүний шүүрэлд тэсвэртэй байх;

в/ хог хаягдал болон түүнийг хучих материалаас үзүүлж болох даралт болон ландфиллд ажиллах техник хэрэгслээс үзүүлэх даралтыг хангалттай тэсвэрлэхээр зузаантай, бат бөх чанартай байх;

г/ ландфиллын ашиглалтын үед болон түүнийг хаасны дараа шүүрлийг мэдрэх систем хамгийн бага бохирдохоор төлөвлөгдөж, хийгдсэн байх ба бохирдсоноос ажиллагаа нь алдагдахгүй байх нөхцөлийг хангасан байх;

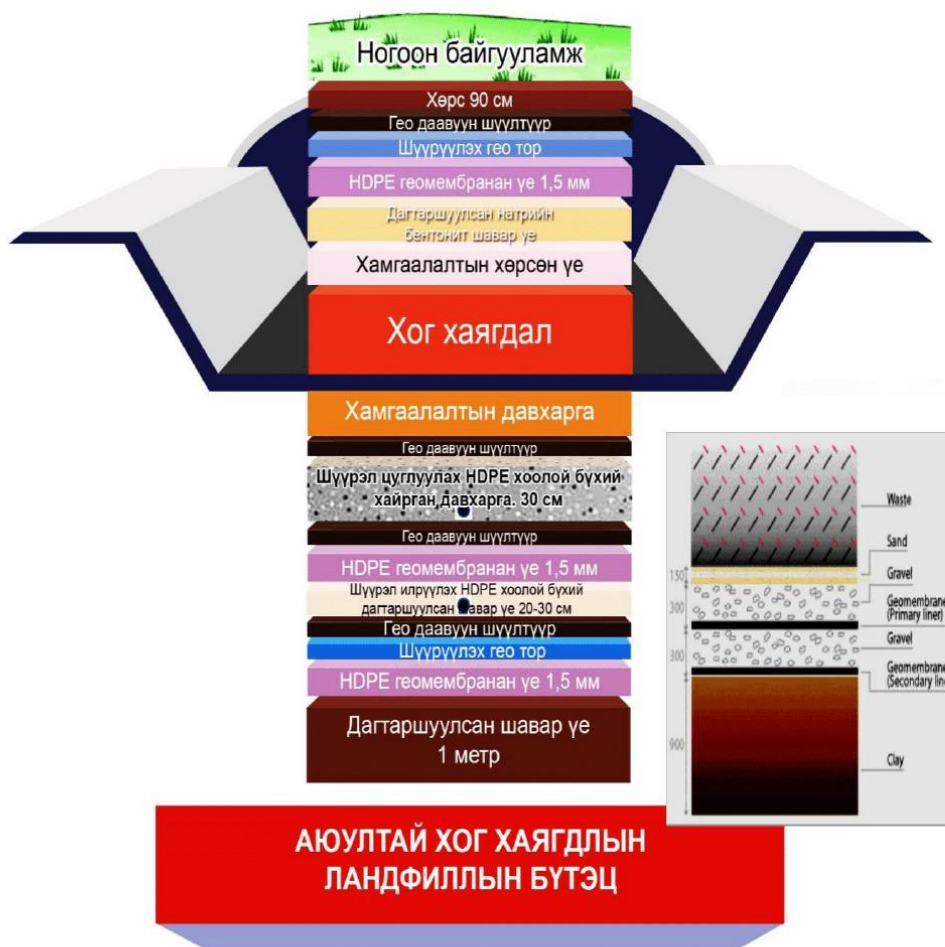
д/ насос гэх мэт шингэнийг хөдөлгөх тоноглолоор тоноглогдсон байх;

 ЭЛЕМЕНТ ХХК	ЛАНДФИЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

е/ хангалттай эзлэхүүнтэй шүүрлийг цуглуулах хураагууртай байх;

ё/ насос болон шүүрлийг цуглуулах хураагуур нь шингэний эзлэхүүнийг хэмжих, бүртгэх тоноглолтой байх.

Зураг 1. Аюултай хог хаягдлын ландфиллын бүтэц

	ЛАНДФИЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

6. АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ САВЛАХ БОЛОН САВАНД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА, САВЛАХ АРГАЧЛАЛ

6.1 Аюултай хог хаягдал савлах болон саванд тавигдах шаардлага

6.1.1 Чөлөөт шингэн агуулсан аюултай хог хаягдлыг ландфиллд булшлахын өмнө доорх төрлийн задардаггүй шингээгчийг ашиглаж шингэнийг зайлуулна:

6.1.2 Задардаггүй шингээгч:

а/ шавар, алюмосиликат, бентонит, монтмориллонит, каолин, вермукулит,

циолит, кальцийн карбонат (органик хольцгүй шохойн чулуу) гэх мэт органик биш эрдсүүд;

б/ хөнгөн цагааны исэл, шохой, цахиурын исэл (элс), перлит гэх мэт исэл, гидроксидууд;

в/ цементийн зуухны тоос;

г/ үнс;

д/ идэвхжүүлсэн нүүрс.

6.1.3 Биологийн гаралтай биш, задардаггүй өндөр молекулт нийлэг полимерүүд (полиэтилен, өндөр нягттай полиэтилен, полипропилен, полистерен, полиуретан, полиасрилат, полинорборен, полиизобутелен, синтетик резин гэх мэт);

6.1.4 био задралд ордоггүй материалуудын хольц.

6.1.5 Жижиг савтай аюултай хог хаягдлыг (лабораторийн химийн бодис гэх мэт) зориулалтын саванд савлаж, ландфиллд булшлахад дараахь шаардлагыг хангасан байна:

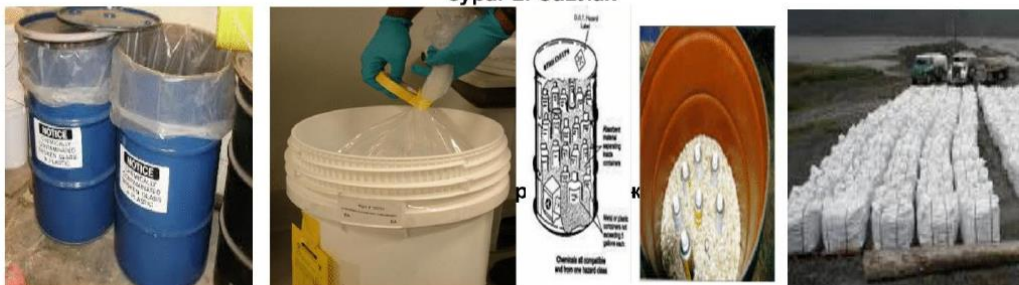
6.1.6 Аюултай хог хаягдлын сав нь асгарч гоожихооргүй бүрэн бүтэн, сайтар таглагдсан, савласан хаягдалтай урвалд ордоггүй, задардаггүй, шаталт үүсгэдэггүй материалаар хийгдсэн байна.

6.1.7 Жижиг савтай аюултай хог хаягдлыг 400 литрээс ихгүй хэмжээтэй торхонд савлаж, биозадралд ордоггүй, доторх хог хаягдалтай урвалд ордоггүй, задардаггүй шингээгч материалаар чигжиж дүүргэсэн байна.

6.1.8 Хоорондоо нийцгүй хог хаягдлыг нэг саванд хийж булшлахыг хориглоно.

6.2 Аюултай хог хаягдал савлах аргачлал

зураг 2. Савлах

	ЛАНДФИЛЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

7. ЛАНДФИЛЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ЕРӨНХИЙ ШААРДЛАГА

7.1 Доорхи төрлийн хог хаягдлыг ландфиллд булшилж устгахыг хориглоно:

- 7.1.1 шатамхай болон урвалын идэвхтэй хог хаягдал;
- 7.1.2 хүн, малын эмнэлэг, эрүүл мэндийн төвийн эмчилгээ, сувилгаанаас үүссэн, эрүүл мэндийн байгууллагаас халдваргүйжүүлээгүй хог хаягдал;
- 7.1.3 савлагаагүй шингэн хаягдал, чөлөөт шингэн агуулсан хаягдал;
- 7.1.4 судалгаа, шинжилгээ, сургалтын явцад үүссэн, хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн байгаа орчинд үзүүлэх нөлөөлөл нь тогтоогдоогүй шинэ, эсвэл шинж чанар нь судлагдаагүй химийн бодисын хаягдал;
- 7.1.5 хоорондоо нийцгүй хог хаягдлыг нэг дор, нэг үүрэнд хамт булшлах.

7.2 Дараахь чөлөөт шингэн агуулсан савыг ландфиллд булшилж устгаж болно:

- 7.2.1 чөлөөт шингэнийг зайлуулсан, шингээгчид шингээсэн эсвэл хатууруулж бэхжүүлсэн;
- 7.2.2 тавин миллитрээс бага савлагаатай;
- 7.2.3 шингэн хадгалах зориулалтгүй, шингэн болон түүнийг агуулсан сав нь хамтдаа нэг зорилгоор ашиглагддаг батарей, аккумулятор зэрэг шингэн агуулсан сав;
- 7.2.4 нэг литрээс бага хэмжээтэй давхар савлагаатай шингэн.

7.3 Энэ хуулийн 34.10-тзааснаас бусад бүх төрлийн шингэнийг ландфиллд булшлахыг хориглоно.

7.4 Хоосон савыг ландфиллд булшлахад эзлэхүүний 90-ээс багагүй хувийг хогоор дүүргэж эсвэл жижиглэж, буталж эзлэхүүнийг нь багасгасны дараа булшилна.

7.5 Жижиг савлагаатай аюултай хог хаягдлыг (химийн бодис) зориулалтын саванд давхар савлаж, ландфиллд булшилж болох ба энэ хуулийн 7.1.2-тзаасан журмын шаардлагыг хангасан байна.

 ЭЛЕМЕНТ ХХК	ЛАНДФИЛЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

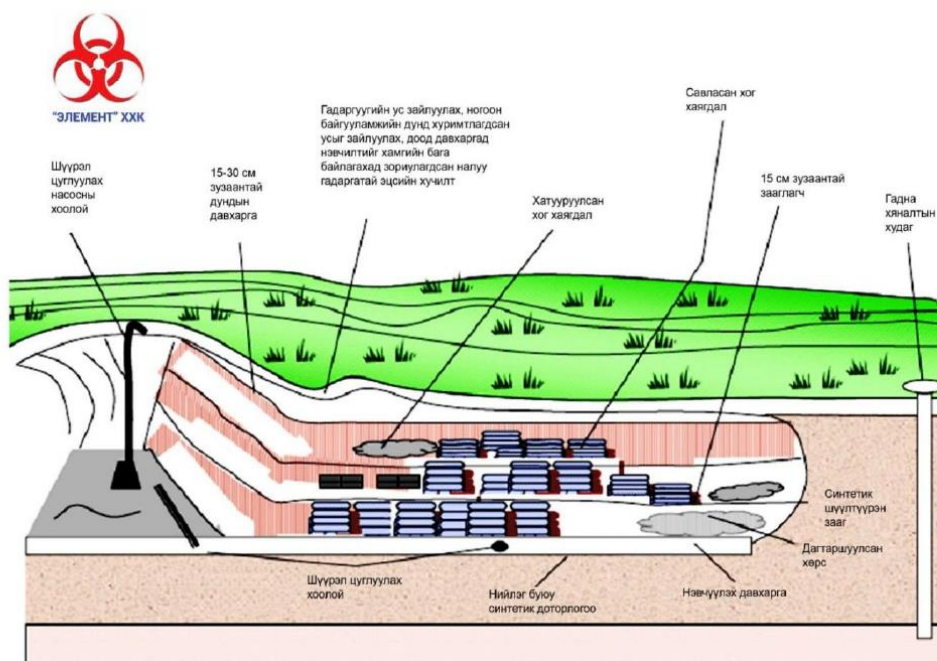
8. БЭЛТГЭЖ САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ АГУУЛСАН САВНУУДЫГ ЛАНДФИЛЛД БАЙРШУУЛАХ

8.1 Аюултай хог хаягдлыг ангилан ялгаж, зориулалтын саванд савлаж хадгална.

8.2 Аюултай хог хаягдал савлаж хадгалах сав нэг бүр нь “Аюултай хог хаягдал” гэсэн бичиглэлтэй, стандартаар тогтоосон тэмдэг, тэмдэглэгээтэй байх ба ил харагдахуйц газар тухайн хаягдлын нэр, хуримтлуулж эхэлсэн хугацааг тэмдэглэсэн байна.

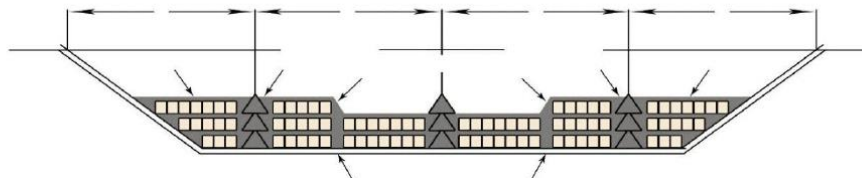
- Ландфиллын доторлогоо болон савны даац нягтаршлаас шалтгаалж хогтой савнуудыг давхарлаж тавьж болох боловч савны задарлаас сэргийлж аль болох дангаар нь байршуулах
- Сав хооронд 15-30см хөрсөн зааглагч хийх бөгөөд савнуудыг унахаас сэргийлж хамар хийж өгнө.
- Нягтрал өндөртэй шуудайнд хийсэн тохиолдолд зааглагчийг стандартын дагуу хийсний үндсэн дээр давхралан тавьж хурааж болно.

Зураг 4. Аюултай хог хаягдал устгах ландфиллд хийх аргачлал

	ЛАНДФИЛЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

Зураг 5. Аюултай хог хаягдал устгах ландфиллд хийх аргачлал

Зураг 6. Аюултай хог хаягдал ландфиллдэх ерөнхий зураглал

	ЛАНДФИЛЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

9. ШАТАМХАЙ, НИЙЦГҮЙ БОЛОН ИХ ХЭМЖЭЭНИЙ САВЛАГААГҮЙ ШИНГЭНИЙГ ЛАНДФИЛЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АРГА

Савлагаагүй шингэн хаягдлыг саармагжуулалт хийж төлөв байдлыг хатуу төлөв байдалд шилжүүлсний дараагаар агаарт ууршихгүй, ус болон борооны усанд угаагдахгүй, байгаль орчинд хоргүй вөлөв байдалд шилжсэний дараагаар ландфиллд хийж болно.

Шатамхай шинж чанартай аюултай хаягдлыг ландфиллд хийхгүйгээр шатааж устгана.

Нийцгүй хог хаягдлыг ландфиллын талбайд бусад хаягдлаас тусад нь хуваарилалт хийж булшилна.

10. ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ

Хогонд агуулагдаж буй эсвэл хог задарснаас үүсэх аливаа хорт бодис нь газрын гүнд нэвчиж, улмаар гүний болон гадаргын усанд нийлэх замаар усны нөөцийг бохирдуулж буй эсэх, түүнчилэн хог задрах явцад хорт хий үүсгэж буй эсэх, уг хий нь агаарт дэгдэн бохирдол үүсгэж байгаа эсэхийг тогтмол хугацаанд хянах нь чухал юм. Гүний усны хяналтын худгийг барьж, хог хаягдлаас гарч буй бохирдсон шингэн ландфилээс алдагдаж байгаа эсэхийг тогтмол хэмжиж туршин хянах, гүний усыг хамгаалах стандартыг биелүүлэх, шаардлагатай тохиолдолд авах арга хэмжээг тодорхойлно. Мөн аюултай хог хаягдлаас гарч буй хийг, ямар төрлийн хий давамгайлан гарч байгааг тогтмол хэмжиж туршин хянах, шаардлагатай тохиолдолд авах арга хэмжээг тодорхойлно. Хог хаягдлын цэгийн үйл ажиллагаанаас хүрээлэн буй орчинд үзүүлж болзошгүй хүчин зүйлсийг “Баруун хуасай” ХХК-аар байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээ хийлгэж тогтооно. Уг үнэлгээгээр дараах үзүүлэлтүүдийг тодорхойлно.

- a) агаарын бохирдол,
- b) хөрсний бохирдол,
- c) гүнийн усны бохирдол,
- d) гадаргын усны бохирдол,
- e) дуу чимээ,

f) эвгүй үнэр зэрэг болно. Энд дурьдагдсан “e) дуу чимээ”, “f) эвгүй үнэр”-ийн түвшинг хөндлөнгийн этгээдээс бүрдсэн Мониторингийн ажлын хэсэг 6 сар тутамд 1 удаа тогтоож байх юм. Түүнчилэн “b) хөрсний бохирдол” нь гол төлөв усаар дамжин үүсэх тул “c) гүнийн усны бохирдол”, “d) гадаргын усны бохирдол”-ын хяналтаар орлуулах боломжтой. Манай мэргэжилтэнүүдийн тодорхойлох үнэлгээний зүйлс нь “a) агаарын бохирдол”, “c) гүнийн усны бохирдол”, “d) гадаргын усны бохирдол” зэрэг болно.

	ЛАНДФИЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

- 10.1 Аюултай хог хаягдал хадгалах, дахин боловсруулах, устгах үйл ажиллагаа эрхлэгч газрын доорхи ус, гадаргын ус, хөрс, агаарын хяналт-шинжилгээний болон хариу арга хэмжээний хөтөлбөртэй байна.
- 10.2 Газрын доорхи усны хяналтын цооноогоос авсан усны дээжин дэх бохирдуулагч бодисын хэмжээ нь стандартаар зөвшөөрөгдсөн хэмжээнээс хэтрэхгүй байна.
- 10.3 Байгууламжийг барьж байгуулахаас өмнө хийгдсэн судалгаа болон байгаль орчны суурь судалгааны хүрээнд итгэмжлэгдсэн лабораторийн шинжилгээгээр газрын доорхи усанд бохирдуулагч бодисын агууламж геологийн тогтоцоос хамаарч газрын доорхи усны стандартаар зөвшөөрөгдсөн хэмжээнээс их байгаа нь тогтоогдвол байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад мэдэгдэнэ.
- 10.4 Энэ хуулийн 30.3-т заасан нөхцөл үүссэн тохиолдолд газрын доорхи усны хяналт-шинжилгээнд мөрдөх зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээг байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тогтооно.
- 10.5 Энэ хуулийн 30.1-д заасан хөтөлбөрийн дагуу хяналт-шинжилгээг хийнэ.
- 10.6 Байгаль орчны нарийвчилсан үнэлгээний дагуу Байгаль орчин хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөг жил бүр хэрэгжүүлнэ.
- 10.7 **Агаарын бохирдол**

Хог хаягдлын цэгийн үйл ажиллагааны агаарын бохирдол үүсгэх магадлалтай хүчин зүйл бол тус цэгт буулгасан хог нь бичил биетийн нөлөөгөөр исч, задрах явцад төрөл бүрийн хий үүсэх үзэгдэл юм. Эдгээр хий нь агаарыг бохирдуулаад зогсохгүй Хог хаягдлын цэгт ажиллаж буй тээврийн хэрэгсэл, хүнд механизмын жолооч, операторчдын эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх магадлалтай. Үүсч буй хийн төрлүүдийн дотор хоргүй хий нь хүчилтөрөгч (O_2), нүүрсхүчлийн хий (CO_2) байгаа бол хортой нь хүхэрт устөрөгч (H_2S), нүүрсхүчлийн дутуу исэл (CO), метан хий (CH_4), шатамхай хий (HC) зэрэг болно.

10.8 **Агаарын бохирдлын хяналт, шинжилгээ**

Шинжилгээний байршил: Ландфиллын төслийн талбайд

Хяналтын хугацаа, давтамж: Хагас жилд 1 удаа

Хэрэглэгдэх тоног төхөөрөмж: Улсын эсвэл мэргэжлийн байгууллагын итгэмжлэгдсэн лаборатори

Баримтлах стандарт, аргачлал:

-MNS 5885:2008-Агаар бохирдуулах органик биш бодисын хүлцэх хэм хэмжээ

-MNS 4585:2007-Гадаад орчны агаарын түгээмэл бохирдуулагчын хүлцэх агууламж

10.9 **Гадаргын болон гүнийн усны бохирдол**

 ЭЛЕМЕНТ ХХК	ЛАНДФИЛЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

Тус цэгийн үйл ажиллагааны гадаргын болон гүнийн усыг бохирдуулах магадлалтай хүчин зүйл нь тээвэрлэн буулгасан хогноос ялгарах бохир шингэнд ундны хэрэглээнд тохиромжгүй буюу хорт бодис агуулагдсан байх нөхцөл бөгөөд энэ нь гадаргын болон гүнийн усанд нийлж, улмаар хүн амын ундны хэрэглээнд ашиглагдсан нөхцөлд хүний биеийн эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх магадлалтай. Гүний усны хяналтын худгийг барьж, хог хаягдлаас гарч буй бохирдсон шингэн ланdfилээс алдагдаж байгаа эсэхийг тогтмол хэмжиж туршин хянах, гүний усыг хамгаалах стандартыг биелүүлэх, шаардлагатай тохиолдолд авах арга хэмжээг тодорхойлно.

10.10 Гадаргын болон гүнийн усны хяналт шинжилгээ

Шинжилгээний байршил: Төслийн талбайд

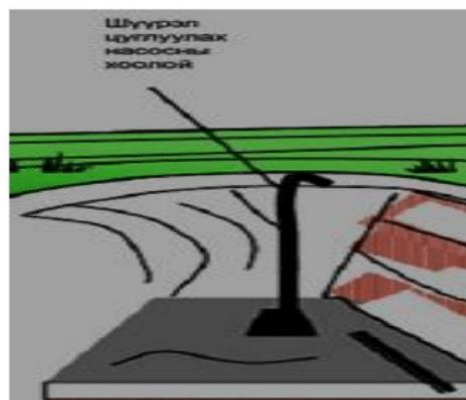
Хяналтын хугацаа, давтамж: Хагас жилд 1 удаа

Хэрэглэгдэх тоног төхөөрөмж: Улсын эсвэл мэргэжлийн байгууллагын итгэмжлэгдсэн лаборатори

Баримтлах стандарт, аргачлал:

-MNS ISO 5667-1-2002 Усны чанар. Дээж авах, 1-р хэсэг. Дээж авах хөтөлбөр боловсруулах заавар

-MNS ISO 5667-6-2001 Усны чанар. Дээж авах, 6-р хэсэг. Гол горхины уснаас дээж авах заавар

11. ЛАНДФИЛЛЫН БАЙГУУЛАМЖЫН ҮЕРИЙН УСНААС ХАМГААЛАХ СИСТЕМ

11.1 Ланdfиллын төсөл хэрэгжих талбайд инженер геологийн судалгааг хийлгэж дүгнэлт гаргуулан, ТЭЗҮ-ийг үндэслэн тухайн байгууламжыг газрын

	ЛАНДФИЛЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

өндөржилт хөрсний бүтцийг харгалзан бороо, цасны үерийн уснаас хамгаалах болон хээрийн түймэр зэрэг байгалийн давагдашгүй хүчин зүйлсээс урьдчилан сэргийлж, хамгаалж орон нутгийн онцгой байдалын газартай, хамтран ажиллаж, зөвөлгөө авч, ландфиллын үйл ажиллагаа, байгууламжын онцлогт тохирсон найдвартай хамгаалах технологийн боловсруулж, технологийн дагуу хийж гүйцэтгэнэ.

11.2 Мөн ландфиллын барилгажилтын үе, ландфиллын үйл ажиллагаа явуулж байх, ландфиллын хаалт, нөхөн сэргээлтийн ажил дуусах хүртэлх бүхий л хугацаанд төсөл дээр ажиллах ажилчдад орон нутгийн онцгой байдлын газар, байгаль орчны хэлтэстэй хамтарсан сургалтыг тогтмол зохион байгуулж, үйл ажиллагааг дэмжин ажиллана.

12. БАЙГУУЛАМЖИЙН ХААЛТЫН ҮЕ

12.1 Аюултай хог хаягдал хадгалах, дахин боловсруулах, устгах үйл ажиллагаа эрхлэгч нь байгууламжийг хэсэгчлэн болон бүрэн хаах хаалтын төлөвлөгөө, шаардагдах зардлыг байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаар батлуулна.

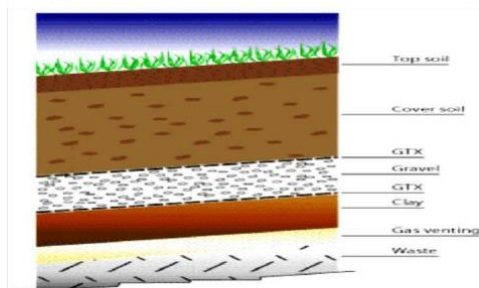
12.2 Байгууламжийн технологи болон үйл ажиллагаанд өөрчлөлт гарсан тохиолдолд энэ хуулийн 31.1-д заасан төлөвлөгөөнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж, батлуулна.

12.3 Байгууламжийг хэсэгчлэн болон бүрэн хаах тухай мэдэгдлийг байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон аймаг, нийслэлийн Засаг даргад төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж эхлэхээс 90 хоногийн өмнө мэдэгдэнэ.

12.4 Байгууламжийг хэсэгчлэн болон бүрэн хаах хаалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд орон нутгийн мэргэжлийн хяналтын байгууллага хяналт тавина.

12.5 Сүүлчийн хаягдлыг хүлээж авснаас хойш 180 хоногийн дотор байгууламжийг бүрэн хаах хаалтын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж дуусгана.

12.6 Байгууламжийг бүрэн хааснаас хойш 60 хоногийн дотор байгууламжийг хаасан мэдэгдэл, тайланг байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон аймаг, нийслэлийн Засаг даргад хүргүүлнэ.

23

	ЛАНДФИЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

13. БАЙГУУЛАМЖИЙН ХААЛТЫН ДАРААХ ҮЕИЙН ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ

- 13.1 Аюултай хог хаягдал хадгалах, дахин боловсруулах, устгах үйл ажиллагаа эрхлэгч нь байгууламжийг хаасны дараа засвар үйлчилгээ хийх, хяналт тавих хаалтын дараахь хяналт-шинжилгээний төлөвлөгөө, шаардагдах зардлыг байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаар батлуулна.
- 13.2 Хаалтын дараахь хяналт-шинжилгээг 20 жилийн турш хийнэ.
- 13.3 Энэ хуулийн 32.2-т заасан хяналт-шинжилгээг аюултай хог хаягдал хадгалах, дахин боловсруулах, устгах үйл ажиллагаа эрхлэгч эсхүл гэрээний үндсэн дээр хамтран гүйцэтгэгч хийнэ.
- 13.4 Энэ хуулийн 32.2-т заасан хяналт-шинжилгээгээр хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэхүйц хэмжээгээр шүүрэл, ялгарал үүсэж байгаа нь тогтоогдвол байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон аймаг, нийслэлийн Засаг даргад мэдэгдэнэ.
- 13.5 Энэ хуулийн 32.4-т заасан нөхцөл үүссэн тохиолдолд холбогдон гарах зардлыг аюултай хог хаягдал хадгалах, дахин боловсруулах, устгах үйл ажиллагаа эрхлэгч хариуцна.
- 13.6 Энэ хуулийн 30.1-д заасан хөтөлбөр, 31.1-д заасан төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлыг аюултай хог хаягдал хадгалах, дахин боловсруулах, устгах үйл ажиллагаа эрхлэгч хариуцна.
- 13.7 Энэ хуулийн 32.6-д заасан зардлыг урьдчилан төлөх зарчмын дагуу дараахь хувилбарын аль нэгийг сонгож төвлөрүүлнэ
- 13.8 итгэлцлийн сан байгуулах;
- 13.9 барьцаа хөрөнгө байршуулах.
- 13.10 Энэ хуулийн 32.7-д заасан хөрөнгийг төвлөрүүлэх, зарцуулах асуудлыг байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагатай байгуулсан гэрээгээр зохицуулна.

 <p>ЭЛЕМЕНТ ХХК</p>	ЛАНДФИЛД БУЛШИЛЖ УСТГАХ АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДЛЫН ЖАГСААЛТ, ЗУРАГ ТӨСӨЛ, ТҮҮНИЙГ БАЙГУУЛАХ, ДОТОРЛОГООНЫ БОЛОН ШҮҮРЭЛ ЦУГЛУУЛАХ СИСТЕМ, ЛАНДФИЛД ХИЙХ БОЛОН ХОРИГЛОХ ШААРДЛАГА, САВЛАСАН ХОГ ХАЯГДАЛ ЛАНДФИЛД БАЙРШУУЛАХ, ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ, ҮЕРИЙН УСНЫ СИСТЕМ, ХААЛТЫН АЖИЛЛАГАА		
	Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2019.01.02	Бичиг баримтын дугаар: Е-2019-07	Хувилбар: №1

14. БАРИМТ БИЧГИЙН ХЯНАЛТ

Холбогдох мэдээлэл

Журмын нэр	Ландфиллд булшилж устгах аюултай хог хаягдлын жагсаалт, түүнийг байгуулах, доторлогооны болон шүүрэл цуглуулах систем, ландфиллд хийх болон хориглох шаардлага, савласан хог хаягдал ландфиллд байршуулах, шатамхай, нийцгүй болон их хэмжээний савлагаагүй шингэнийг ландфиллд булшилаа арга, хяналт шинжилгээ, үерийн усны систем, хаалтын ажиллагаа
Журмын дугаар	Е-2019-07

Боловсруулсан огноо 2018.12.30

Нэмэлт өөрчлөлт

№	Огноо	Өөрчлөлт оруулсан ажилтан	Тэмдэглэл
1			

Журам батлах

Огноо	Боловсруулсан ажилтны нэр, гарын үсэг	Баталсан албан тушаалтан	Компанийн тамга
2018.12.30	/Б.Ундармаа/ Н.Болор	“Элемент” ХХК-ийн ерөнхий захирал Б.Баярсайхан	

8. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 10. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт

№	2022 онд хэрэгжүүлсэн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг
	3	4	5
Агаарын чанар			
1	Төвийн байр дотор -1 цэг, Төслийн талбайн хашаан дотор-1 цэг	-	73.0
2	Ашиглалтад байгаа 2 зуух тус бүрээр	-	800.0
Хөрсөн бүрхэвч			
3	Эмнэлгийн хог хаягдал хүлээн авдаг хэсэг орчим-1 цэг Хог хаягдлын цэг-1цэг	-	88.0
4	Төслийн талбайн ил гарсан хөрснөөс	-	44.0
5	2 шатаах зуухнаас гарч буй үнсэнд	-	40.0
Усны чанар			
6	Гүний худаг болон мониторингийн цооногт	-	490.0
7	Гүний худаг болон мониторингийн цооногт	-	360.0
8	Бохир усны хяналт шинжилгээ	-	60
9	Төслийн хүрээнд баригдах байгууламж бүрд хяналт шинжилгээ хийх	-	-
Ажлын байрны хяналт шинжилгээ			
10	Ажилчдын мэргэжлийн гаралтай өвчлөл, гэмтэл бэртлийн судалгаа, эмчийн үзлэг	35 хүн	2800.0
11	Гэр ахуй, ажлын байрны эрүүл ахуйн үзлэг ариутгал	-	-
Нийт дүн			4,755.0

Жич: Лабораторийн шинжилгээний үр дүн тус бүрийг хавсралтаар хавсаргав.

Орчны хяналт шинжилгээний хүрээнд хийсэн хэмжилт, судалгааны ажлууд

Зураг 47. Хөрс, усны дээж авч буй фото зураг

Зураг 48. Агаар, дуу чимээний хэмжилт хийж буй фото зураг

9. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 11. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

№	2022 онд хэрэгжүүлэх БОМТ-ийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний төлөвлөсөн ажлууд	2022 онд хэрэгжүүлсэн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг
1	Байгаль орчныг хамгаалах ажлын жилийн тайлан, төлөвлөгөөгөө БОАЖЯ болон орон нутгийн засаг захиргаанд цаг тухайд нь гаргаж өгч байх	Байгаль орчны үнэлгээний мэргэжлийн байгууллага “Баялаг Баян Ундарга” ХХК-тай хамран ажиллах гэрээ байгуулан БОАЖСайдын 2019 оны 10 сарын 29-ны өдрийн А-618 дугаар тушаалаар батлагдсан Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журмын дагуу БОМТ-г боловсруулж хуулийн хугацаанд хүргүүлсэн.	600.0	600.0
2	Ажиллаж байгаа ажиллагсдын тухайн ажлыг хийж гүйцэтгэх мэдлэг чадварыг сайжруулах зорилгоор мэргэжлийн сургалтад хамруулж байх	Ажиллаж байгаа ажиллагсдын тухайн ажлыг хийж гүйцэтгэх мэдлэг чадварыг сайжруулах зорилгоор дараах сургалтад нийт ажилчдыг хамруулсан. Үүнд: - Монголын улаан загалмай нийгэмлэгтэй хамтран эрүүл мэнд анхны тусламжийн сургалтыг нийт ажилчид дунд зохион байгуулсан; - Нийслэлийн онцгой байдлын газрын Налайх дүүргийн онцгой байдлын хэлтсийн гал түймэр унтраах, аврах 28 дугаар ангитай хамтран гал түймэр унтраах тактикийн дадлага, сургалтыг нийт ажилчид дунд зохион байгуулсан;	Үйл ажиллагааны зардал	
3	Үйл ажиллагааны уялдаа холбоо муутайгаас үл ойлголцол гарах	Үйл ажиллагааны уялдаа холбоо муутайгаас үл ойлголцол гараагүй болно.	Дотоод зардал	
Нийт дүн		600,000.0		

**10. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД
ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧИД, ОРОЛЦОГ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

Хүснэгт 12. Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт

№	БОХТ-ний биелэлтийг тайлагнах төлөвлөгөө	Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийг бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт
1	Төрийн захиргааны төв байгууллага	БОННУ-р тодорхойлсон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, зөвлөмж, батлагдсан БОМТ-нд үндэслэн тухайн жилийн төлөвлөгөөг боловсруулан хүргүүлнэ.
2	Нийслэлийн Байгаль орчны газарт	БОМТ-ний хэрэгжилтийг жил бүрийн 11 сарын 01-ны дотор хүргүүлсэн.
3	БОАЖЯ-ийн сайдын 2019 оныА/618 тоот тушаалын 4.3-т заасны дагуу ажлын хэсгийг тухайн аймаг, нийслэлийн ЗД-ын захирамжаар байгуулна.	Тухайн жилийн БОМТ-ний хэрэгжилтийн талаар
4	Багийн ИНХ(нөлөөллийн бүсэд оршин суугч)	БОННУ-р тодорхойлсон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, зөвлөмж, батлагдсан БОМТ-нд үндэслэн тухайн жилийн төлөвлөгөө боловсруулсан.
Нийт дүн		-

11. ДҮГНЭЛТ

Улаанбаатар хотын Налайх дүүргийн нутагт байрлах “Элемент” ХХК-ийн эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдлын төв төслийн 2022 онд хэрэгжүүлсэн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлангийн үр дүнд бид дараах дүгнэлтийг хийж байна. Үүнд:

- 2022 онд хэрэгжүүлсэн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29 – ний өдрийн А/618 тоот тушаалын хавсралт Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журмын 1 дүгээр хавсралтад заасан аргачлалын дагуу боловсруулав;
- “Элемент” ХХК нь 2022 онд хэрэгжүүлсэн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтээр доорх ажлыг хийж гүйцэтгэсэн байна. үүнд:
  - Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний хүрээнд нийт 21 ажил төлөвлөснөөс 21 ажлыг хийж гүйцэтгэж нийт 23,400,000.0 төгрөгийг зарцуулсан.
  - Биологийн төрөл зүйлд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээний хүрээнд 1 ажил төлөвлөж хийж гүйцэтгэсэн 440,000.0 төгрөг зарцуулсан.
  - Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд 8 ажил төлөвлөснөөс бүрэн гүйцэтгэж 81,529,760.0 төгрөгийг зарцуулав.
  - Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн ажлын хүрээнд 2 ажил төлөвлөснөөс нэмэлтээр 1 ажил гүйцэтгэж нийт 3,750,000.0 төгрөг зарцуулав.
  - Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөнд нийт 8 ажил төлөвлөн ажилласнаас 8 ажил бүрэн хийгдсэн нийт 1,200,000.0 төгрөг зарцуулав.
  - Удирдлага зохион байгуулалтын чиглэлээр 3 ажил төлөвлөсөн бөгөөд ажлын хэрэгжилт бүрэн хийгдэж 600,000.0 төгрөг зарцуулсан.
  - Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд агаарын шинжилгээг 2 цэгээс улирал бүр, хөрсний шинжилгээг 2 цэгээс жилд 2 удаа, усны шинжилгээг 2 цэгт улирал бүр, бохир усны шинжилгээг жилд 1 удаа, ажилчдын урьдчилан сэргийлэх үзлэгт нийт 47 хүн бүрэн шинжилгээнд хамрагдсан нийт 5,733,000.0 төгрөг зарцуулав. Шинжилгээнд хамрагдсан ажилчдын нэр, Налайх дүүргийн ЭМТ-тэй хийсэн гэрээг хавсаргав
- Ийнхүү энэ онд байгаль орчин хамгаалах чиглэлээр нийт **116,652,760.0** төгрөг зарцуулсан байна.